

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa

Raportti kesällä 2020 toteutetun kyselyn tuloksista

KIERTO – Kiertotalouden toiminnalliset oppimisympäristöt -hanke
Ekokumppanit Oy

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisällys

1 Johdanto	4
2 Kyselyn toteutus	6
2.1 Tavoite ja tarkoitus	6
2.2 Kyselyn toteutus	6
3 Tiivistelmä	8
4 Termit ja määritelmät	10
5 Vastaajien taustatiedot	12
5.1 Vastaajien asuinpaikkakuntajakauma	12
5.2 Vastaajien asumismuotojakauma	14
5.3 Vastaajien asuinaluejakauma	14
5.4 Vastaajien talouksien kokojakauma.....	14
5.5 Vastaajien kotitalouden jätteiden lajittelun nykytilanne.....	15
6 Kotitaloudessa tehtävä tarpeettomien tekstiilien lajittelu	17
6.1 Vastaajien näkemys tekstiilin uudelleenkäytön kelpoisuuden ja kunnan arvioinnin helpoudesta/vaikeudesta.....	17
6.2 Poistotekstiilin lajittelun ja säilyttämisen haasteet	17
7 Kotitaloudessa tarpeettomien tekstiilien myynti ja lahjoitus	21
7.1 Poistotekstiilien lajittelukanavat tällä hetkellä.....	21
7.2 Tarpeettomien tekstiilien myyntikanavat	21
7.2.1 Myymättä jääneiden tekstiilien lahjoittaminen	22
8 Lahjoituskanavat	23
8.1 Käytetyt lahjoituskanavat.....	23
9 Tekstiilijäte kotitalouksissa	25
9.1 Tekstiilijätteen kierrättämisen tärkeys.....	25
9.2 Tekstiilin muuttuminen jätteeksi kotitaloudessa (vastaajien omat arviot).....	25
9.3 Tekstiilijätteen lajittelun ja keräyspisteille toimittamisen esteet kotitaloudessa	28
9.4 Missä tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää?	30
9.4.1 Keruu- ja kierrätyspisteiden käyttötiheys	31
9.5 Vastaajien omat kommentit liittyen keruuseen ja kierrätykseen.....	32
10 Saatavilla oleva tieto tekstiilien kotona tapahtuvasta lajittelusta	34
10.1 Miten laajasti ohjeistavaa tietoa tekstiilijätteen lajittelusta ja kierrätyspaikoista on tällä hetkellä saatavilla?	34

10.2	Saatavilla olevan tekstiilijätteen lajitteluun ohjeistavan tiedon ymmärrettävyys.....	34
10.3	Mitkä ovat tärkeimmät tekijät, jotta kotitaloudessasi lajiteltaisiin tekstiilijäte erikseen uudelleenkäytettävistä poistotekstiileistä?.....	35
10.4	Mieluisimmat kanavat hankkia tietoa tekstiilien lajittelusta.....	36
11	Kyselyn kiinnostavuus.....	38
11.1	Vastaajien jakautuminen kyselyn kiinnostavuuden mukaan	38
12	Johtopäätökset.....	39
13	Liite 1: Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn kysymykset	46

1 Johdanto

Maailma kulkee kohti kiertotaloutta, jossa jo olemassa olevien materiaalien ja tuotteiden arvoa hyödynnetään kierrossa mahdollisimman pitkään. Kiertotalouden vastakohta on tälläkin hetkellä vielä voimissaan oleva lineaarinen talousmalli, jossa tuote valmistetaan, kulutetaan ja heitetään pois. Tähän jälkimmäiseen, kertakäyttökulttuuriin, tekstiiliteollisuuskin vielä valitettavasti pitkälti perustuu. Ympäristömme kannalta paras vaihtoehto olisi se, että jo olemassa olevaa tekstiilituotetta käytetään mahdollisimman pitkään – oikeaoppisesti huoltaen ja korjaten. Näin tuotantoon käytettyjä resursseja ei heitetä hukkaan ja tuotteessa oleva arvo säilyy pidempään.

Tekstiilijätteen määrän on arvioitu olevan noin 13–18 kiloa vuodessa jokaista suomalaista kohti. Tekstiilien kierrätyksen mahdollisuudet kasvavat vuosi vuodelta, mutta samalla tekstiilien kulutus kasvaa huolestuttavaa vauhtia. Esimerkiksi vaatteita kulutetaan enemmän kuin koskaan, mutta yhden vaatekappaleen käyttökertojen määrä on pudonnut roimasti menneiltä vuosilta. Tekstiilien kierrättäminen uudelleen kuiduksi ei siis yksistään ole ratkaisu valtavan jätevuoren pienentämiseen, mutta se on iso askel kohti kierrätysmateriaaleja hyödyntävää, kiertotalouden periaatteiden mukaisesti toimivaa taloutta, jossa aiemmin jätteeksi määritelty materiaali nähdään raaka-aineena uudelle tuotteelle.

Vuonna 2023 Suomessa aloitettava tekstiilien erilliskeräys mahdollistaa kierrätyskel-poisten tekstiilien erottelun polttoon menevästä kierrätykseen kelpaamattomasta sekajätteestä, kuten kierrätyskelvottomista tekstiileistä, jolloin lajittelun ansiosta suurin osa uusiokäyttöön ja kierrätykseen kelpaavasta materiaalista saadaan talteen. Euroopan Unioni on asettanut tavoitteen tekstiilijätteen erilliskeräyksestä vuoteen 2025 mennessä – Suomi aloittaa keräyksen siis jo kaksi vuotta varsinaista tavoiteaikaa aiemmin. Vauhditettuun aikatauluun vaikuttaa Varsinais-Suomen alueelle rakennettava poistotekstiilien jalostuslaitos, jonka linjastoilla kierrätetään niin

yri­tysten kuin kuluttajien tekstiilijätettä. Erilliskeräyksessä kerätään jätelain etusija­jär­jestyksen mukaisesti uudelleen­käyttöön kelpaamatonta, mutta kierrätyskel­poista tekstiiliä. Uudelleen­käyttöön tai myyntiin soveltuvat tekstiilit eivät siis kuulu jäte­huolto­yhtiöiden järjestämiin keräyksiin, vaan niiden lajittelupaikat pysyvät ennal­laan (esim. hyväntekeväisyysjärjestöt). Tällä hetkellä selvitetään, mikä olisi sellainen tekstiilien erilliskeräys­piste, joka huomioisi sekä käytännöllisyyden kuluttajien näkö­kulmasta että tekstiilien pilaantumisherk­kyyden. Tämä kysely etsii vastauksia muun muassa siihen kysymykseen.

KIERTO – Kiertotalouden toiminnalliset oppimis­ympäristöt -hankkeessa toteute­lussa Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyssä kuulemme pirkanmaalaisten ku­luttajien ajatuksia ja näkemyksiä tekstiilien lajittelun nykytilasta. Kotitaloudet tulevat olemaan merkittävässä roolissa erilliskeräyksen alkaessa, sillä kuluttajien erilliske­räykseen lajitteleman tekstiilin pitää olla keräysohjeiden mukaista: kierrätykseen kelpaavaa tekstiilijätettä, joka ei sisällä uudelleen­käyttöön kelpaavia tekstiilejä. Uu­delleen­käytettäväksi kelpaavat tekstiilit lajitellaan edelleen esimerkiksi hyvänteke­väisyystahoille tai myydään kirpputorilla. Kyselyn avulla selvitettiin muun muassa kuluttajille mieluisimpia paikkoja poistotekstiilien keräys­pisteiksi ja vaikuttavimpia viestintäkanavia tekstiilien lajitteluohjeistuksista viestimiseen. Vastauksia saimme huimat 2102 kappaletta ja kaikki saatu palaute oli pääsääntöisesti positiivista ja kan­nustavaa. Kyselyn vastausten perusteella kuluttajilla on selkeä tahtotila olla mukana pienentämässä tulevaisuudessa liian suureksi muodostuvaa polttoon päätyvää tekstiilijätekuormaa. Onnistuneessa tekstiilien erilliskeräyksessä tarvitsemme niin yksilöiden, yritysten, yhteisöjen kuin julkisten tahojen sitoutumista kiertotalouden mukaiseen toimintaan nyt ja tulevaisuudessa.

Tampereella 28.4.2021

Ekokumppanit Oy

Tanja Hynynen & Sanni Kouhi

2 Kyselyn toteutus

2.1 Tavoite ja tarkoitus

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn vastausten perusteella on tarkoituksena selvittää pirkanmaalaisten kotitalouksien tekstiilien lajittelun tämänhetkinen tila. Kysely etsii vastauksia muun muassa seuraaviin kysymyksiin: mitkä ovat merkittävimmät esteet kodin poistotekstiilien lajittelulle, mitkä ovat pirkanmaalaisille kotitalouksille sopivimmat paikat lajitellun poistotekstiilit keräyspisteiksi ja mitkä ovat vaikuttavimmat viestintäkanavat tekstiilien lajittelusta ohjeistavaan viestintään. Tavoitteena on hyödyntää selvityksen tuloksia erilliskerätyn tekstiilin keruujärjestelmien rakentamistyössä.

Kyselyn tuloksia tullaan hyödyntämään myös KIERTO – Kiertotalouden toiminnalliset oppimisympäristöt -hankkeessa toteutettavassa Ekokumppanit Oy:n toteuttamassa tekstiilien lajitteluoppaassa. Kyselyn tulosten pohjalta toteutettu selvitys antaa myös ajankohtaista kuluttajanäkökulman tietoa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle tekstiilien erilliskeräykseen liittyvän toteutuksen suunnitteluun.

2.2 Kyselyn toteutus

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn laadinta aloitettiin keväällä 2020. Kyselylomake oli avoinna vastaajille 26.6.–31.8.2020. Kyselyyn saatiin huikeat 2102 vastausta. Kyselyn vastaukset kerättiin Google Forms -alustalla. Kyselyn kysymykset löytyvät tämän raportin liitteenä. Kyselyä markkinoitiin Facebookissa ja Instagramissa niin Ekokumppanit Oy:n, KIERTO-hankkeen kuin Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanavissa. Kyselyyn vastaamisen jälkeen oli myös mahdollista osallistua arvontaan, jossa arvottiin 10 kpl Finnkinon elokuvalippuja.

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyssä saatujen vastausten pohjalta kirjoitimme tämän raportin, jolla tuomme pirkanmaalaisten kuluttajien äänen kuuluviin. On mahdollista, että osa vastaajista on jo ennestään kiinnostuneita kierrättämisestä

ja ympäristöasioista, mikä on saattanut vaikuttaa kyselyn tuloksiin. Tarkoituksellamme ei ollut tehdä tilastollista tutkimusta, vaan kevyt, matalan kynnyksen, selvitys kotitalouksien lajittelun nykytilasta sekä toiveista tulevaisuudelle. Suuren vastausmäärän (2102 vastausta) johdosta kyselyn tulokset valaisevat hyvin sitä, miten pirkanmaalaiset kotitalouden näkevät poistotekstiilien lajittelun nykytilanteen.

Kyselyn päätoteuttajana toimi Ekokumppanit Oy. Kysely toteutettiin osana KIERTO – Kiertotalouden toiminnalliset oppimisympäristöt -hankkeen toteutusta. Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimi kyselyn toteutuksessa tärkeänä yhteistyökumppanina. KIERTO-hankkeesta yhteistyötahoina kyselyn toteutuksessa olivat Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut sekä tamperelainen poistotekstiilin lajittelukeskus Nextiili ry.

3 Tiivistelmä

Ekokumppanit Oy selvitti pirkanmaalaisten kotitalouksissa tehtävän tekstiilien lajittelun nykytilan kesällä 2020 toteutetun Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn vastausten pohjalta. Tavoitteena on hyödyntää selvityksen tuloksia tekstiilien keruun ja kierrätyksen edistämistyössä. Selvitys etsii vastauksia muun muassa seuraaviin kysymyksiin: mitkä ovat merkittävimmät esteet kodin poistotekstiilien lajittelulle (myyntikelpoinen, kierrätyskelpoinen ja kierrätykseen kelpaamaton tekstiili), mitkä ovat pirkanmaalaisille kotitalouksille sopivimmat paikat kodin poistotekstiilien keräyspisteiksi ja mitkä ovat vaikuttavimmat viestintäkanavat tekstiilien lajittelusta ohjeistavaan viestintään.

Poistotekstiilien lajittelu, keräys, uudelleenkäyttö ja kierrätys ovat selvästi pirkanmaalaisia kuluttajia kiinnostava teema – vastauksia kertyi yhteensä 2102 kappaletta. Vastaajista yli 90 % vastasi olevansa samaa tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että kotitalouksien poistotekstiilien lajittelu on tärkeää. Kyselyn merkittävimpinä tuloksina voidaan nostaa esille ne tekijät, jotka auttavat ja motivoivat kuluttajia lajittelemaan kotitaloudessa syntyvät poistotekstiilit sekä esteet ja haasteet, joita kuluttajat kokevat tekstiilien lajittelussa ja edelleen toimittamisessa keruu- ja kierrätyspisteille.

Vastauksien pohjalta merkittävin este kotitalouksissa tehtävälle lajittelulle on säilytystilojen riittävyys. Avoimista vastauksista lähes kolmannes lajitteluhaasteisiin liittyvä maininta oli säilytystilojen puutteellisuus. Seuraavaksi merkittävimpänä esteenä nousi tiedon puute tai sen vaikeaselkoisuus. Kuluttajien keskuudessa on paljon epävarmuutta niin lajitteluohjeistuksien osalta kuin poistotekstiilejä vastaanottavista tahoista. Tällä hetkellä saatavilla oleva tieto koettiin hajanaiseksi ja vaikeaksi löytää. Kierrätyksen onnistumisen näkökulmasta kuluttajien tiedonpuutteeseen vastaaminen on tärkeää, sillä keräyspisteisiin päätyvien poistotekstiilien ja niistä erotellun tekstiilijätteen on oltava mekaaniseen, kemialliseen tai termiseen kierrätykseen soveltuvaa. Kuluttajien tietämyksen kasvattamisella on tärkeä rooli myös la-

jittelun sujuvuuden varmistamiseksi, jotta kotona tehtävää lajittelua (uudelleenkäyttökelpoiset, kierrätykseen sopivat ja kierrätykseen sopimattomat tekstiilit) ei koeta liian vaikeana. Viestintäkanavista vaikuttavimmiksi nousivat verkkosivut, sosiaalinen media sekä kunnan jätehuollon postitse tapahtuva viestintä. Luotettavimpana viestintätahona vastauksista nousi asuinkunnan jätehuoltoyhtiö – tässä kyselyssä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n viestintäkanavia keuhuttiin luotettavana ja tuttuna kanavana saada tietoa oman alueen lajitteluohjeistuksista.

Riittävien tilojen ja tiedonpuutteen lisäksi haasteita kotona tehtävään lajitteluun asetti se, että poistotekstiili tulisi lajitella useaan eri ryhmään sen mukaan, mihin se kotoa seuraavaksi päätyy. Muissa jätelajeissa ei ole tätä edelleen tehtävää eri alaryhmiin tehtävää lajittelua. Tämä johtuu siitä, että ihmisille tarpeettoman tekstiilin joukossa on sellaisenaan käyttökelpoisia vaatteita ja kodintekstiilejä, jotka olisivat taloudellisesti kannattavinta ja ekologisinta käyttää sellaisenaan, eikä esimerkiksi ensin hajottaa osiin. Esimerkiksi muovi tai alumiini jäteljakeina eivät sisällä tällaista sellaisenaan käyttökelpoista rahanarvoista materiaalia. Kotitalouksien tekstiileissä nämä lajittelun alaryhmät ovat useimmiten myytävät, lahjoitettavat, omiin tarpeisiin muokattavat ja sekajätteeseen lajiteltavat tekstiilit. Jos kuluttajalla on mahdollisuutta toimittaa poistotekstiilinsä niihin pisteisiin, missä otetaan vastaan myös huonokuntoisia tekstiilejä, korvaa se mahdollisesti kierrätyskelpoisten, mutta uusiokäyttöön kelpaamattomien tekstiilien päätyminen sekajätteeseen. Pitää kuitenkin huomioida, että kierrätykseen kelpaamattomat tekstiilit tulee lajitella jo kotona sekajätteeseen.

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että poistotekstiilien keräys tulisi järjestää lähialueen ekopisteellä. Tasan puolet vastaajista olivat ostoskeskuksen yhteydessä järjestettävän keräyspisteen kannalla. Keräyspisteen saavutettavuuteen tulee kiinnittää huomioita, sillä se nousi sekä suljetuissa että avoimissa kysymyksissä yhdeksi merkittävimmistä tekijöistä tekstiilien erilliskeräyksen onnistumisessa. Haasteena tässä on kuitenkin keräyspisteiden käyttötiheys, sillä suurin osa vastaajista uskoi käyttävänsä tekstiilin keräyspistettä neljä kertaa vuodessa tai puolivuositain.

Kotitalouksien poistotekstiilien lajittelumotivaatioon vaikuttavien esteiden minimointi tulee ottaa huomioon tekstiilien erilliskeräyksen järjestelmää rakennettaessa, jotta kotitaloudet lajittelisivat ja edelleen toimittaisivat keräyspisteille tekstiilejä yhä enemmän. Vastauksien pohjalta tällä hetkellä suosituin jatkosijoituspaikka kotitaloudesta poistettaville tekstiileille olivat hyväntekeväisyystahot. Niiden hyödyntäminen kannattaa ottaa vahvasti huomioon tekstiilien erilliskeräystä suunniteltaessa, sillä ne ovat kuluttajille entuudestaan tuttuja toimijoita. Hyväntekeväisyysjärjestöt ovat hyviä ensisijaisia lahjoituskohteita, sillä ne keräävät pääasiassa myyntikelpoista poistotekstiiliä, jonka kerääminen, lajittelu ja kierrossa pitäminen on parasta ympäristölle ja taloudellisesti tuottavinta. Ison vaikutuksen kotitalouksien lajittelumotivaatioon tekee myös se, että kaiken kodin poistotekstiilin – niin uudelleenkäyttöön kuin erilliskeräykseen sopivat tekstiilit – voitaisiin lajitella toimittaa samaan keräyspisteeseen.

4 Termit ja määritelmät

Ekopisteellä tarkoitetaan sijaintia, jonne viedään kotona lajitellut jätteet. Ekopisteillä kodin kierrätettäviä jätteitä ovat kartonki ja pahvi, lasi, metalli, muovi ja paperi.

Erilliskeräys tarkoittaa lajitelluille jätelajeille järjestettyä keräystä, esimerkiksi ekopisteillä.

Jätelaji on erikseen lajiteltu jäte kierrätystä varten.

Lajittelulla tarkoitetaan jätteiden erottelua esimerkiksi jatkokäsittelyn tai uudelleenkäytön perusteella. Jätteiden lajittelun tarkoituksena on lisätä jätteiden hyötykäyttöä ja vähentää ympäristöongelmia, joita syntyisi, jos jätteet päätyisivät väärin paikkoihin. Lajittelua tekevät paitsi kotitaloudet hankkiutuessaan eroon poistotekstiilistään, myös ympäri Suomea löytyvät poistotekstiiliä lajittelevat toimijat (esimerkiksi tamperelainen poistotekstiilin lajittelukeskus Nextiili ry), joiden toimintamalliin

kuuluu jatkohyödynnysmahdollisuuksien etsiminen poistotekstiilille sen myynnin, muun uudelleenkäytön, vaikkapa käsitöiden tekemiseen liittyvän uusiokäytön ja kierrätyksen parista.

Poistotekstiilillä tarkoitetaan tässä raportissa omistajalleen tarpeetonta tekstiiliä, joka sisältää sekä käyttökelpoiset, uudelleenkäytettävät tekstiilit että tekstiilijätteet eli käytöstä poistetut tekstiilit. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n erilliskeräyksen ohjeistuksessa poistotekstiilillä taas tarkoitetaan rikkinäistä, mutta puhdasta tekstiiliä, joka voidaan kierrättää uusiomateriaaliksi.

Tekstiilijätteellä tarkoitetaan tässä kyselyssä käytöstä poistettua tekstiiliä, joka ei kelpaa uudelleenkäyttöön, mutta on vielä jätehuoltoyhtiöiden erilliskeräykseen kelpavaa tekstiiliä.

Tekstiilikierrätys on materiaalin käyttämistä hyödyksi uudessa yhteydessä. Tekstiilijätteen kierrätyksessä tekstiili palautetaan tekstiilikuiduksi erilaisten kierrätysmenetelmien avulla niin, että sitä voidaan käyttää jälleen raaka-aineena mm. uusissa tekstiilituotteissa.

Kuluttajien keskuudessa kierrätyksellä voidaan puhekielessä tarkoittaa myös omien käytöstä poistettujen tekstiilien lajittelua eteenpäin esim. hyväntekeväisyysjärjestöille.

Uudelleenkäyttö on tekstiilituotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin se alun perin on suunniteltu. Esimerkiksi tekstiilituotteen myyminen eteenpäin.

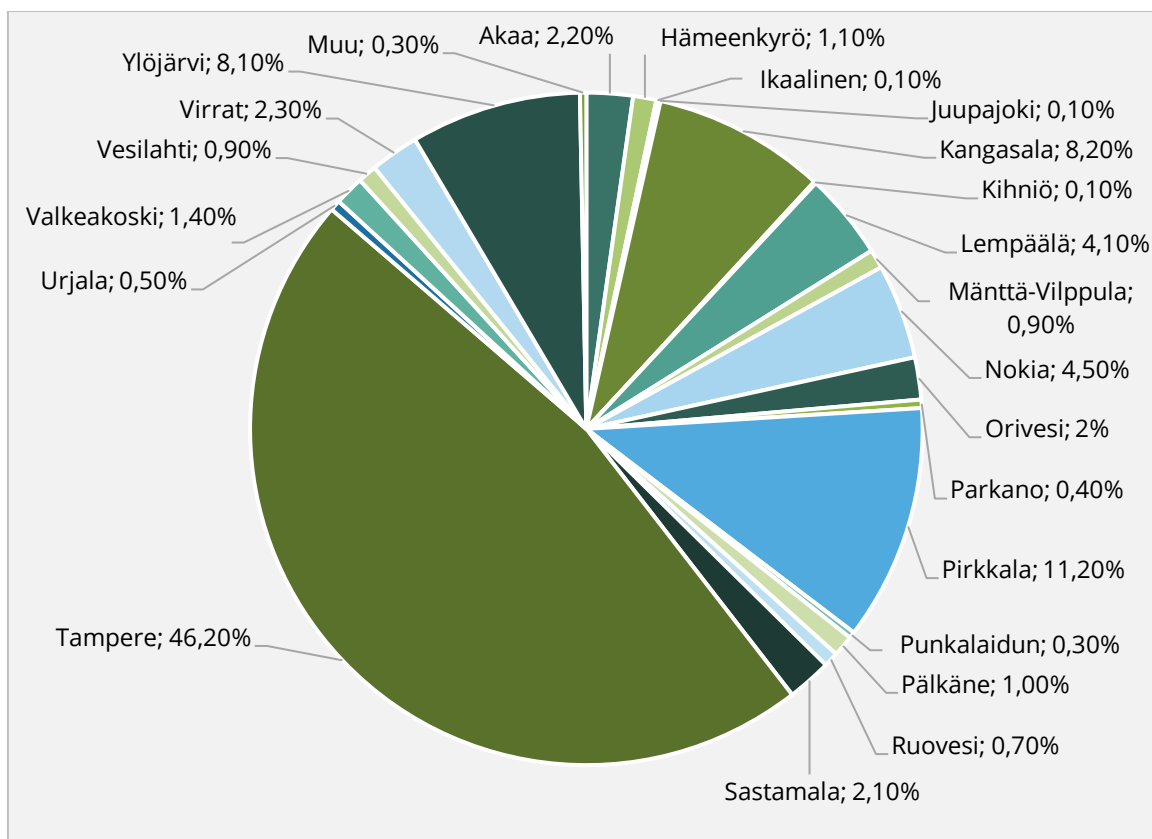
Uusiokäytöllä tarkoitetaan käytöstä poistetun esineen tai aineen käyttämistä uudelleen materiaalina esimerkiksi toisen esineen valmistuksessa. Esimerkiksi tekstiilituotteen käyttäminen matonkuteina.

5 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 2 102 kuluttajaa. Pirkanmaan maakunnasta heitä oli 2 095. Vaikka kysely oli suunnattu pirkanmaalaisille kuluttajille, oli siihen vastaaminen mahdollista myös muusta maakunnasta. Tästä syystä vastausvaihtoehtoihin lisättiin kohta "Muu". Vastaajista 7 ilmoitti asuinpaikkakunnakseen muun kuin Pirkanmaa.

5.1 Vastaajien asuinpaikkakuntajakauma

Lähes puolet vastaajista oli tamperelaisia (46,4 %). Seuraavaksi eniten vastauksia antoivat pirkkalalaiset (11,2 %) ja kolmanneksi eniten ylöjärveläiset (8,1 %) kuluttajat. Kyselyyn saatiin vastauksia kaikista Pirkanmaan kunnista. Vastausmäärien ollessa yli 10 ja korkeintaan 50 kpl, vastausprosentti on 1-2 (kuva 1). Ne kunnat, joista vastauksia annettiin 10 kpl tai alle, näkyvät kuvassa 0 prosenttina. (Kuva 1).

Kuva 1. Vastaajien jakautuminen Pirkanmaan asuinpaikkakunnan mukaan.

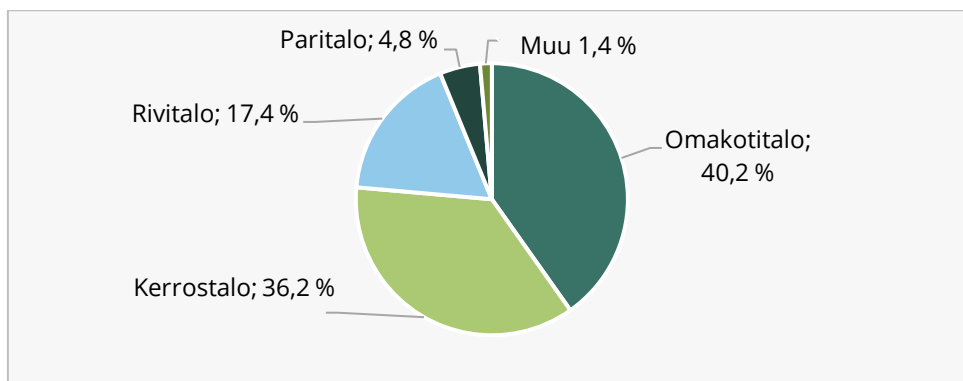
Edustavimmat vastaukset vertailtaessa vastaajien lukumäärää asuinkuntien lukumäärään kunnittain tulevat Pirkkalasta, Virroilta, Kangasalta, Ylöjärveltä ja Vesilahdelta. Kaikissa näissä vastausprosentti per asuntokunta on yli 1, poikkeuksena Pirkkala, jossa prosenttiluku on jopa 2,8. Asuntokuntatiedot on saatu Tilastokeskuksen ylläpitämästä Kuntien avainluvut -tilastosta. (Taulukko 1).

Asuinpaikkakunta	Vastaajien lukumäärä	Asuntokuntia yhteensä	%-osuus
Akaa	47	7815	0,6
Hämeenkyrö	23	4785	0,5
Ikaalinen	23	3 490	0,7
Juupajoki	3	879	0,3
Kangasala	172	14206	1,2
Kihniö	3	878	0,3
Lempäälä	87	9875	0,9
Mänttä-Vilppula	19	5243	0,4
Nokia	94	15630	0,6
Orivesi	41	4513	0,9
Parkano	9	3209	0,3
Pirkkala	236	8570	2,8
Punkalaidun	7	1420	0,5
Pälkäne	20	3029	0,7
Ruovesi	15	2189	0,7
Sastamala	44	11944	0,4
Tampere	975	130412	0,8
Urjala	10	2398	0,4
Valkeakoski	30	10385	0,3
Vesilahti	19	1763	1,1
Virrat	48	3392	1,4
Ylöjärvi	170	13985	1,2
Muu	7	0	-
Yhteensä:	2102	260010	-

Taulukko 1. Vastaajien lukumäärät asuinpaikkakunnittain ja vertailu asuntokunnittain.

5.2 Vastaajien asumismuotojakauma

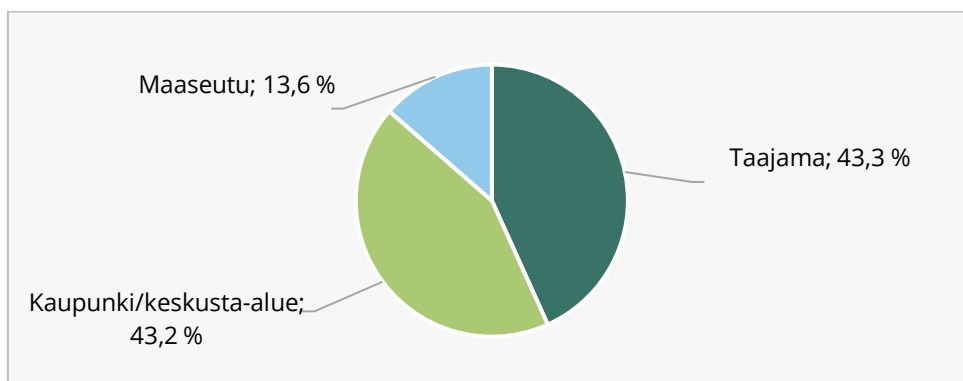
Vastaajista 40,2 % asuu omakotitalossa, 36,2 % kerrostalossa, 17,4 % rivitalossa ja 4,8 % paritalossa. 1,4 % vastaajista ilmoitti asumismuodokseen "Muu". (Kuva 2).

Kuva 2. Vastaajien jakautuminen asumismuodon mukaan.

5.3 Vastaajien asuinaluejakauma

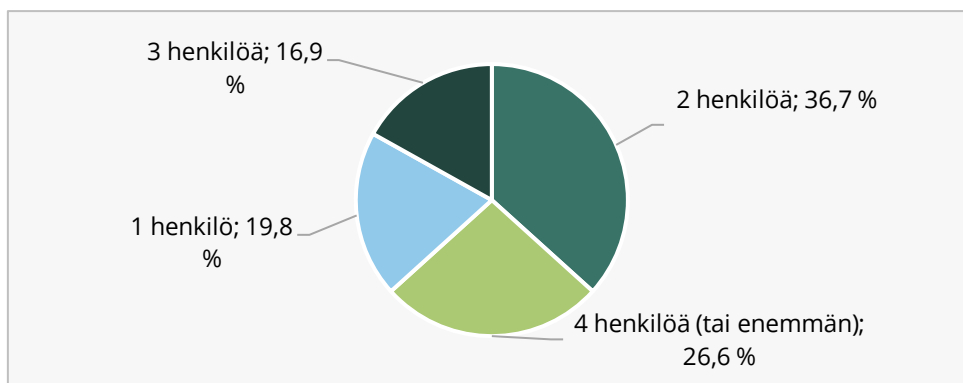
Vastaajista 43,3 % asuu taajamassa, 43,2 % kaupunki/keskusta-alueella ja 13,6 % maaseudulla. (Kuva 3).

Kuva 3. Vastaajien jakautuminen asuinalueen mukaan.

5.4 Vastaajien talouksien kokojakauma

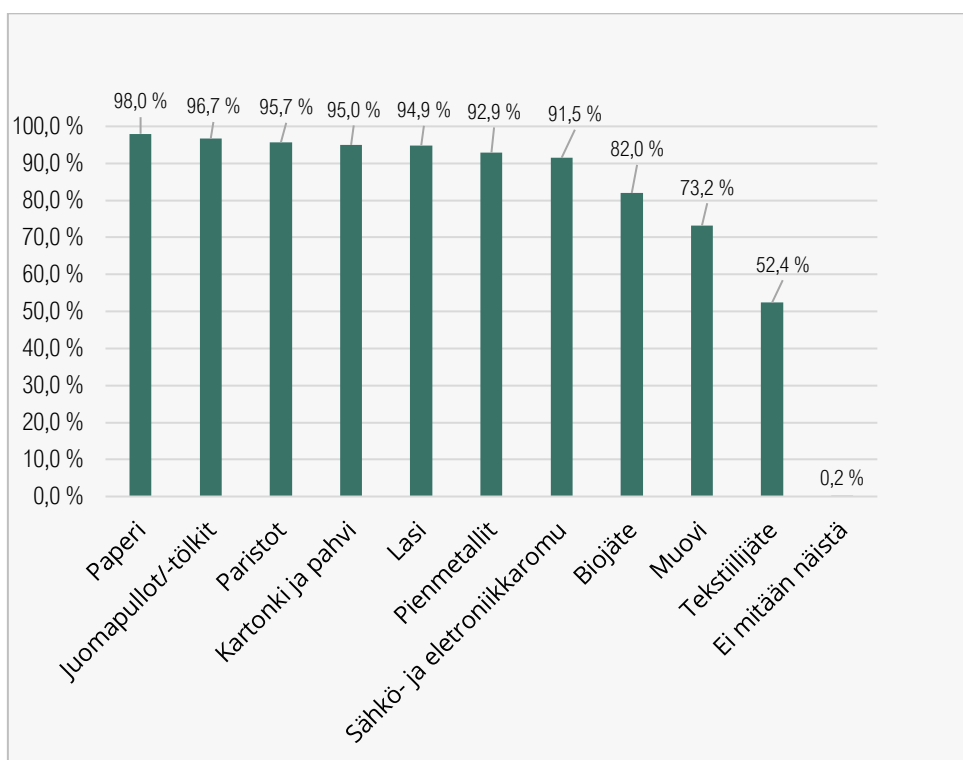
Yleisin talouden koko oli kaksi henkilöä (36,7 %). 26,6 % vastaajista asui neljän henkilön taloudessa, 19,8 % yhden henkilön taloudessa ja 16,9 % kolmen henkilön taloudessa. (Kuva 4).

Kuva 4. Vastaajien jakautuminen taloudessa asuvien henkilöiden lukumäärän mukaan.

5.5 Vastaajien kotitalouden jätteen lajittelun nykytilanne

Kotitalouden jätteen lajittelun nykytilanne oli vastaajien keskuudessa hyvä. Lähes kaikki vastaajista lajittelevat jo paperit (98 %), juomapullot/-tölkit (96,7 %), paristot (95,7 %), kartongit ja pahvit (95 %), lasit (94,9 %), pienmetallit (92,9 %) sekä sähkö- ja elektroniikkaromun (91,5 %). Myös biojätettä (82 %) ja muovia (73,2 %) lajiteltiin melko aktiivisesti. Noin puolet vastaajista lajittelevat tekstiilijätettä (52,4 %). (Kuva 5).

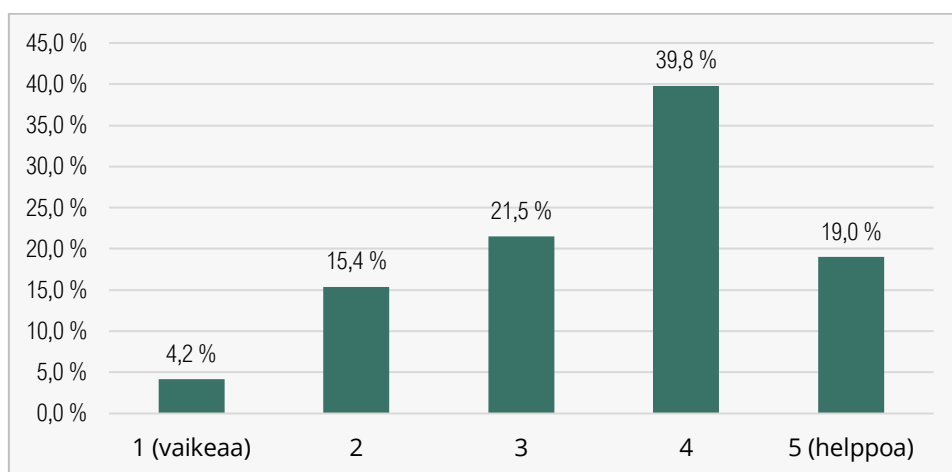
Kuva 5. Vastaajien kotitalouden jätteen lajittelun nykytilanne.

Vertailtaessa eri jätelajien lajittelua kaupungin ja taajaman/maaseudun välillä, ei näiden alueiden välillä nähty merkittäviä eroja. Biojätteen lajittelu oli hieman yleisempää vastausten perusteella kaupunkialueilla (85 %) kuin taajama/maaseudulla (79 %). Kaikkien muiden jätelajien lajitteluprosentti oli yli 90, pois lukien biojäte, muovi ja tekstiilit. Muovin lajitteluprosentti oli molemmilla alueilla yli 70 %, tekstiilin jäädessä reiluun 50 prosenttiin.

6 Kotitaloudessa tehtävä tarpeettomien tekstiilien lajittelu

6.1 Vastaajien näkemys tekstiilin uudelleenkäytön kelpoisuuden ja kunnan arvioinnin helppoudesta/vaikeudesta

Yli kolmasosa vastaajista (39,8 %) arvioi, että tekstiilien uudelleenkäytön kelpoisuuden ja tuotteen kunnan arvioiminen on melko helppoa (vaihtoehto 4) ja 19 % vastaajista oli sitä mieltä, että se on helppoa (vaihtoehto 5). Vaihtoehdon 3 vastasi 21,5 % vastaajista. 15,4 % vastaajista arvioi uudelleenkäytön kelpoisuuden ja tuotteen kunnan arvioimisen olevan melko vaikeaa (vaihtoehto 2) ja vain murto-osa vastaajista (4,2 %) koki sen olevan vaikeaa. (Kuva 6).

Kuva 6. Vastaajien näkemys tekstiilin uudelleenkäytön kelpoisuuden ja kunnan arvioinnin helppoudesta/vaikeudesta.

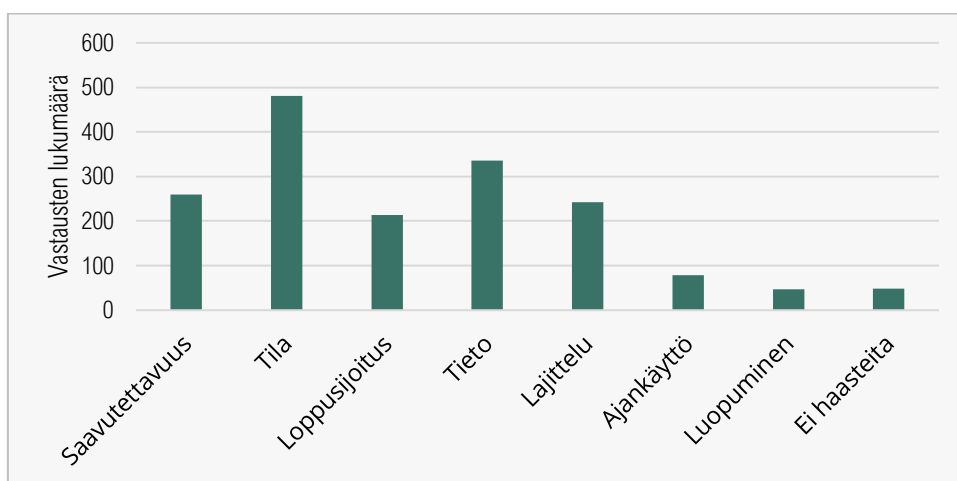
6.2 Poistotekstiilin lajittelun ja säilyttämisen haasteet

Avoimia vastauksia kohtaan "Haastavinta poistotekstiilin lajittelussa ja säilyttämisessä on..." annettiin yhteensä 1586 kpl. Kysymyksessä oli tarkennettu, että poistotekstiilillä tarkoitetaan kaikkea kotitalouden käytöstä poistuvaa tekstiiliä.

Vastaukset luokiteltiin vastausten mukaan omiin ryhmiinsä vastausten samankaltaisuuksien mukaan. Ryhmät, joihin vastaukset luokiteltiin, olivat saavutettavuus, tila,

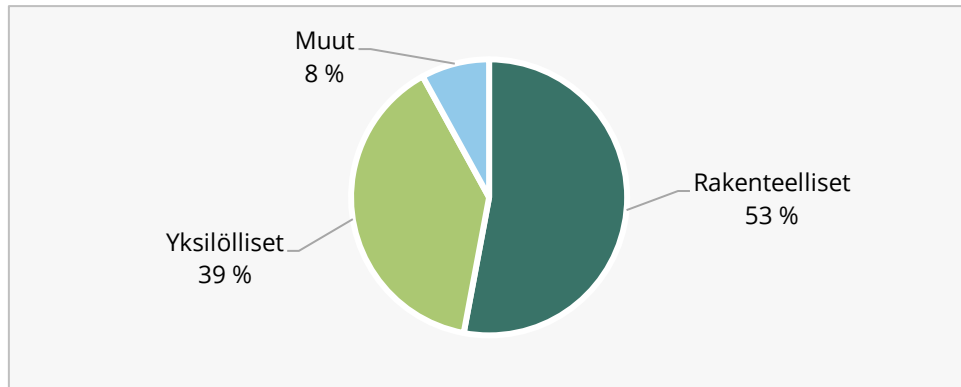
loppusijoitus, tieto, lajittelu, ajankäyttö, luopuminen, ei haasteita, ekologinen tai eettinen maininta ja muut.

Luokittelun jälkeen vastauksia oli kaikkiaan 1820 kpl. Lukumäärän kasvu johtuu siitä, että osassa vastauksia oli kahteen tai useampaan eri ryhmään sisältyviä vastauksia. Lukumääräisesti eniten mainintoja vastauksissa sai säilytystiloihin liittyvät vastaukset (484 kpl). Seuraavaksi eniten annetut vastaukset liittyivät tietoon (337 kpl). Saavutettavuuteen (263) ja lajitteluun (245) liittyviä vastauksia annettiin lähes yhtä paljon. Myös loppusijoitukseen liittyviä vastauksia annettiin yli 200 kpl. Mainintoja alle sata kertaa tuli ryhmiin ajankäyttö (79), luopuminen (50) ja ei haasteita (49). Eettinen tai ekologinen maininta tuli esille 28 vastauksessa. Muut-kohtaan, joita ei voitu muihin ryhmiin sijoittaa jäi 68 kpl annetuista vastauksista. (Kuva 7).

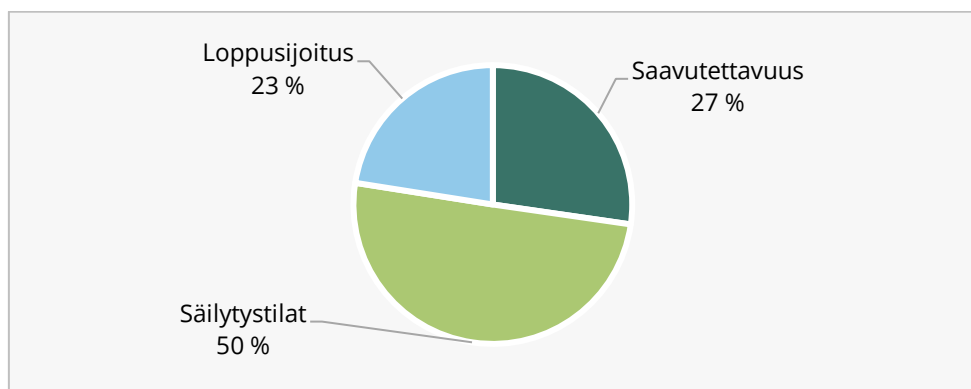
Kuva 7. Avoimien vastausten jakautuminen lajittelussa ja säilyttämisessä esille tulleiden haasteiden mukaan.

Nämä ryhmät jaettiin edelleen kolmeen luokkaan, jotka ovat rakenteelliset tekijät (53 %), yksilölliset tekijät (39 %) ja muut vastaukset (8 %). (Kuva 8).

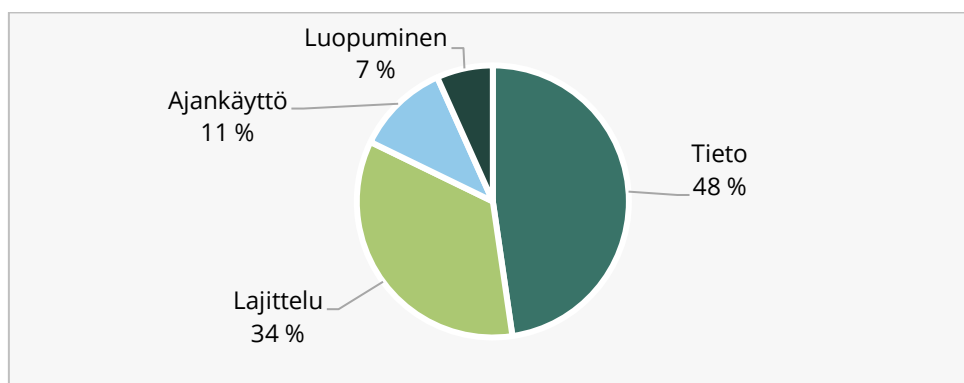
Kuva 8. Avoimien vastausten jakautuminen rakenteellisiin ja yksilöllisiin tekijöihin ja muut vastaukset -ryhmään.

Rakenteellisiin tekijöihin ryhmiteltiin saavutettavuuteen, tiloihin ja loppusijoitukseen liittyvät vastaukset. Ryhmään "saavutettavuus" listattiin kaikki ne vastaukset, joissa vastaaja toi esille jollakin tavalla tekstiilin pois kuljettamisen hankaluuden, kuten pitkän matkan tai autottomuuden. Myös kuluttajan näkökulmasta vastaanotto-pisteiden hankala sijainti tai aukioloajat luokiteltiin tähän ryhmään. "Tila"-ryhmään luokiteltiin kaikki ne vastaukset, joissa tuotiin esille liian pienet tai puutteelliset säilytystilat. Myös poistotekstiilin määrään liittyvät vastaukset, kuten liian vähän tai liian paljon, luokiteltiin tähän ryhmään. "Loppusijoitus"-kohtaan luokiteltiin sellaiset vastaukset, joissa vastaaja toi selkeästi esille, ettei ole paikkaa, mihin poistotekstiiliä viedä. Myös sellaiset vastaukset, missä vastaaja luokitteli poistotekstiilin niin huonokuntoiseksi, ettei sitä enää voinut lahjoittaa tai myydä, vastaajien itsensä nimeämä nk. lumppulaatuinen tekstiili, luokiteltiin tähän ryhmään. (Kuva 9).

Kuva 9. Rakenteellisten tekijöiden -luokkaan kuuluvien vastausten jakautuminen.

Yksilöllisiin tekijöihin ryhmiteltiin tietoon, lajitteluun, luopumiseen ja ajankäyttöön liittyvät vastaukset. "Tieto"-ryhmässä vastauksessa tuli esille vastaajan tiedon puute joko lajittelupaikoista, tekstiilinlajittelusta tai muutoin poistotekstiilin käsittelystä. Ryhmään "lajittelu" luokiteltiin ne vastaukset, joissa vastaaja koki tekstiilien lajittelun haastavaksi eri tekstiilimateriaalien takia. Tähän ryhmään luokiteltiin myös ne vastaukset, joissa kunnon arviointi mm. edelleen myytäviin tai lahjoitettaviin koettiin hankalan. Ryhmään "luopuminen" luokiteltiin ne vastaukset, joissa vastaaja toi esille tekstiilistä luopumisen itselleen vaikeaksi. "Ajankäyttö"-kohtaan luokiteltiin sellaiset vastaukset, joissa ilmeni jotenkin haasteita löytää aikaa lajitella tekstiilit tai kuljettaa tekstiilit eteenpäin. Lisäksi sellaiset vastaukset, jotka liittyivät jotenkin vastaajan motivaatioon lajitella tai muutoin jatkokäsittää kotitalouden poistotekstiilit, ryhmiteltiin tähän ryhmään. (Kuva 10).

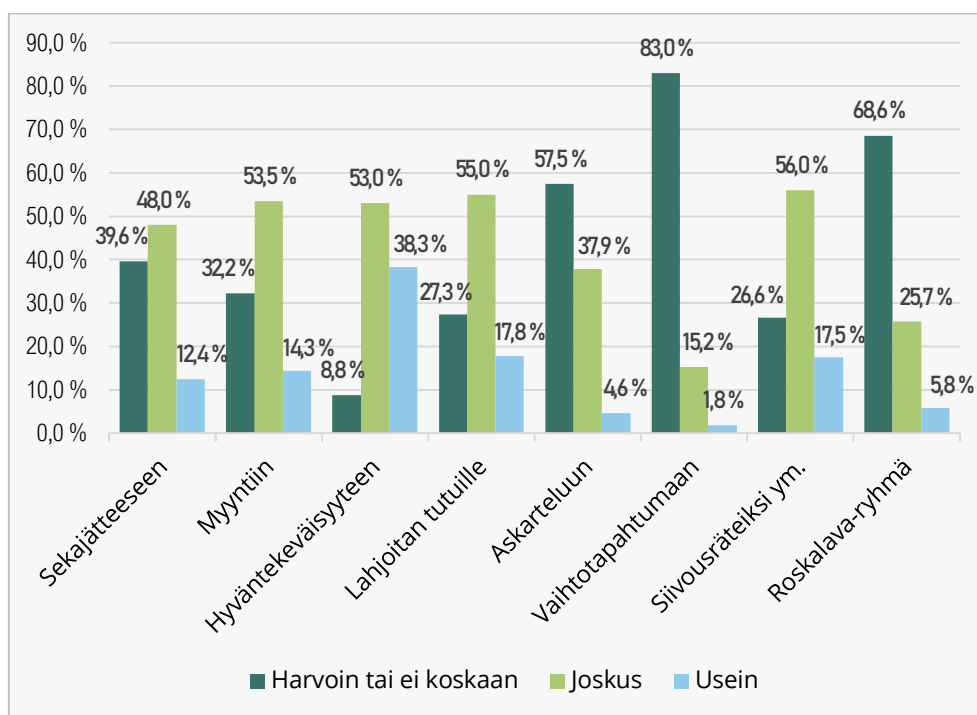
Kuva 10. Yksilöllisten tekijöiden -luokkaan kuuluvien vastausten jakautuminen.

"Muut vastaukset" -kohtaan kuuluvat ryhmät "ei haasteita", "ekologiset tai eettiset maininta" ja "muut". Ne vastaajat, jotka eivät kokeneet tekstiilien lajittelua ja säilyttämistä haastavana, luokiteltiin ryhmään "ei haasteita". Lisäksi vastauksista poimittiin erikseen ne maininnat, joissa vastaaja toi esille tekstiilien kierrättämiseen liittyviä ekologisia tai eettisiä tekijöitä. Nämä luokiteltiin ryhmään "ekologiset tai eettiset maininta". Loput vastaukset, mitkä eivät sopineet mihinkään muuhun ryhmään, luokiteltiin omaksi "muut"-ryhmäksi.

7 Kotitaloudessa tarpeettomien tekstiilien myynti ja lahjoitus

7.1 Poistotekstiilien lajittelukanavat tällä hetkellä

Kotitalouden poistotekstiilit lajitellaan tällä hetkellä pääsääntöisesti hyväntekeväisyyteen (38,3 % usein, 53 % joskus), käytetään siivoustrateiksi ym. (17,5 % usein, 56 % joskus), lahjoitetaan tutuille (17,8 % usein, 37,9 % joskus) ja laitetaan myyntiin (14,3 % usein, 53,5 % joskus). Epätodennäköisempiä lajittelukohteita on sosiaalisen median Roskalava-ryhmät (68,6 % harvoin tai ei koskaan), vaatteidenvaihtotapahtumat (83 % harvoin tai ei koskaan) tai askartelu (57,5 % harvoin tai ei koskaan). Sekajätteenä vastajista 12,4 % lajittelee poistotekstiilit usein ja 48 % joskus. (Kuva 11).

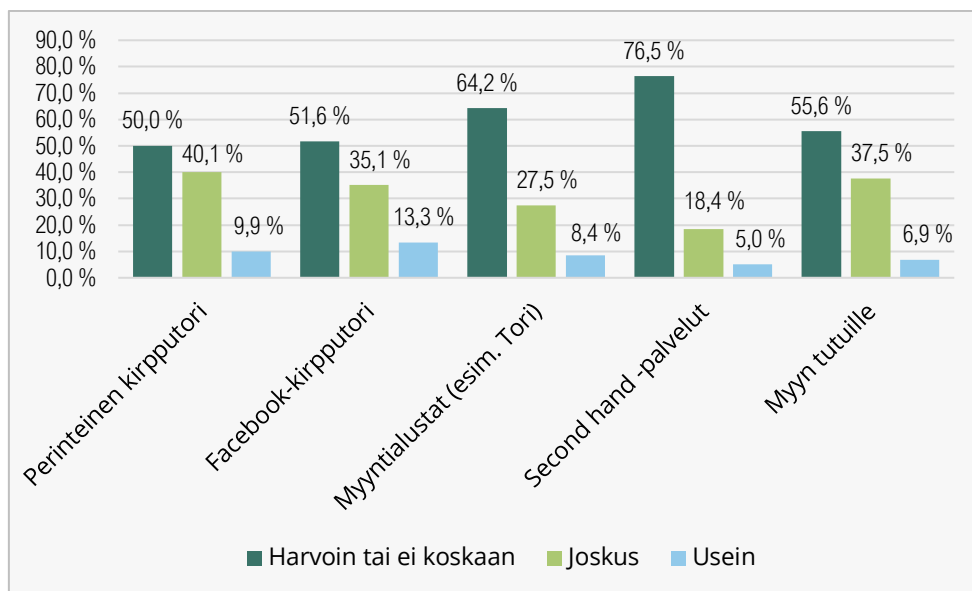

Kuva 11. Kotitalouksien poistotekstiilien lajittelukanavat tällä hetkellä.

7.2 Tarpeettomien tekstiilien myyntikanavat

Perinteinen kirpputori (40,1 % joskus, 9,9 % usein), Facebook-kirpputori (35,1 % joskus, 13,3 % usein) ja tutuille myyminen (37,5 % joskus, 6,9 % usein) olivat vastaajien keskuudessa suosituimpia tekstiilien myyntikanavia. Myös erilaisia myyntialustoja,

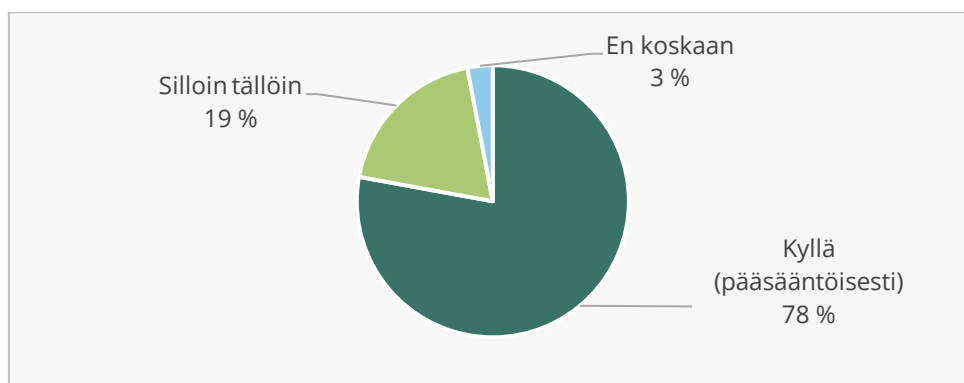
kuten Tori.fi-alustaa, käytti osa vastaajista (27,5 % joskus, 8,4 % usein). Second hand -palvelut eivät nousseet suosituksi kanavaksi (76,5 % vastasi harvoin tai ei koskaan). (Kuva 12).

Kuva 12. Myyntikanavien jakauma kotitalouksien tarpeettomille tekstiileille.

7.2.1 Myymättä jääneiden tekstiilien lahjoittaminen

Valtaosa vastaajista, jotka myyvät tarpeettomia tekstiilejään, lahjoittavat myymättömät tekstiilit eteenpäin (77,8 %). 19,1 % vastaajista lahjoittaa myymättömiä tekstiilejä eteenpäin silloin tällöin ja vain 3 % ei lahjoita myymättömiä tekstiilejä eteenpäin koskaan. (Kuva 13).

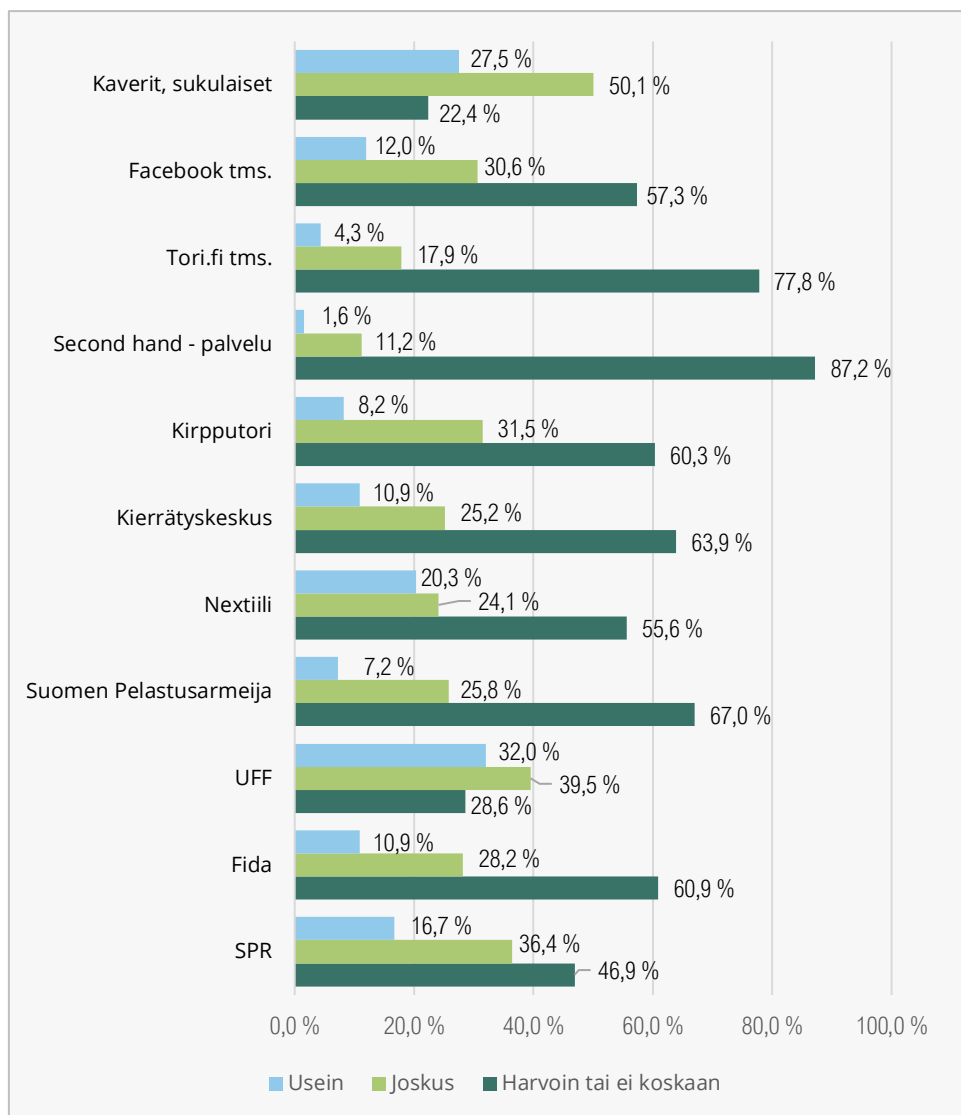
Kuva 13. Vastaajien jakauma myymättä jääneiden tekstiilien lahjoittamisesta.

8 Lahjoituskanavat

Seuraaviin kysymyksiin vastattiin, jos kohdan 6 (Jos et saa myytyä tarpeettomia tekstiilejäs, lahjoitatko ne eteenpäin?) vastaus oli kyllä, pääsääntöisesti tai silloin tällöin. Jos vastaus kohdan 6 kysymykseen oli en koskaan, vastauslomakkeessa siirryttiin suoraan kohtaan 8.

8.1 Käytetyt lahjoituskanavat

Tarpeettomat tekstiilit lahjoitetaan enimmäkseen UFF:lle (usein 32 %, joskus 39,5 %) ja kavereille/sukulaisille (usein 27,5 %, joskus 50,1 %). Melko suosittuja lahjoituskanavia olivat myös SPR (usein 16,7 %, joskus 36,4 %), Facebook tms. (usein 12 %, joskus 30,6 %), Nextiili (usein 20,3 %, joskus 24,1 %), kirpputorit (usein 8,2 %, joskus 31,5 %) ja Fida (usein 10,9 %, joskus 28,2 %). Vaihtoehdoista hänille jäivät lahjoittaminen second hand -palveluun (87,2 % harvoin tai ei koskaan), Tori.fi tmv. (77,8 % harvoin tai ei koskaan), Suomen Pelastusarmeija (67,0 % harvoin tai ei koskaan) sekä kierrätyskeskus (63,9 % harvoin tai ei koskaan). (Kuva 14).

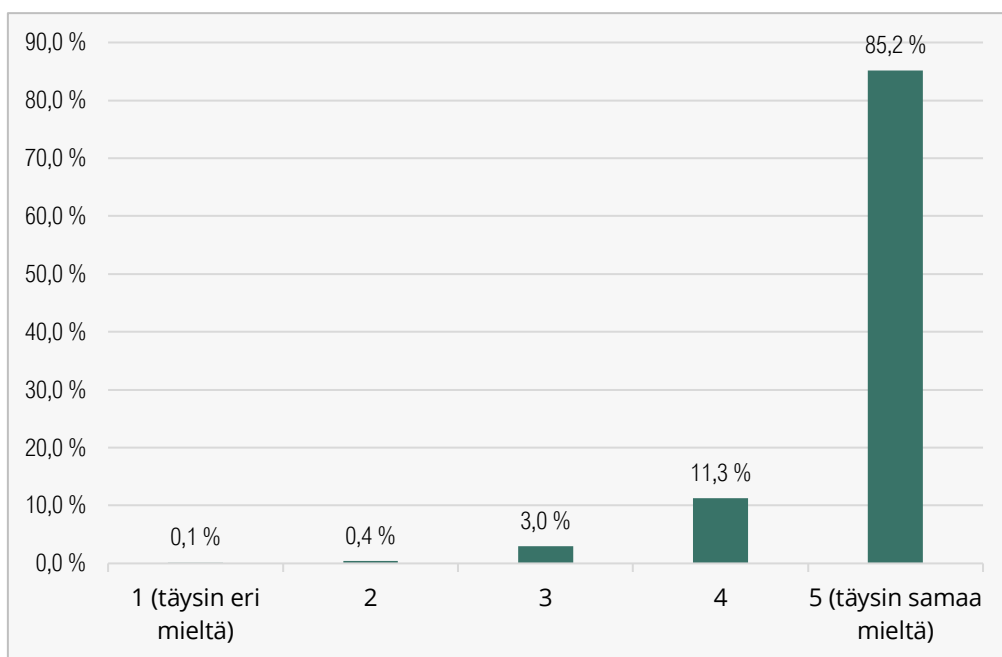

Kuva 14. Mihin lahjoitat tarpeettomat tekstiilit?

9 Tekstiilijäte kotitalouksissa

9.1 Tekstiilijätteen kierrättämisen tärkeys

Valtaosa vastaajista (85,2 %) pitää kotitalouksien tekstiilijätteen kierrättämistä tärkeänä (vastausvaihtoehto 5/5). Melko tärkeänä (vastausvaihtoehto 4/5) asiaa piti 11,3 % vastaajista. Murto-osa vastaajista ei pidä kierrättämistä tärkeänä (vastausvaihtoehto 3/5). (Kuva 15). Kysymystekstissä oli täsmennetty, että tekstiilijätteellä tarkoitetaan sellaista kotitalouksissa syntyvää poistotekstiiliä, joka ei enää kelpaa uudelleenkäyttöön tai muuhun hyödyntämiseen. Tekstiilijätteen kierrätyksessä tekstiili palautetaan tekstiilikuiduksi erilaisten kierrätyskäsittelyjen avulla niin, että sitä voidaan käyttää jälleen raaka-aineena tekstiilituotteissa.

Kuva 15. "Mielestäni kotitalouksien tekstiilijätteen kierrättäminen on tärkeää".

9.2 Tekstiilin muuttuminen jätteeksi kotitaloudessa (vastaajien omat arviot)

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että tekstiili muuttuu jätteeksi, kun siinä on useita reikiä (83,9 %), tekstiili on muuten pilaantunut (esim. haju) (83,1%), tekstiilissä on useita tahroja (73 %), se on mennyt pilalle pesussa (69,8 %) tai tekstiilissä on iso,

yli 1 cm halkaisijaltaan oleva reikä (58,7 %). Alle puolet vastaajista määrittivät jätteen tekstiilin, jossa on kulunut pinta tai painatus (43,7 %), iso tahra (41,6 %), nyp-pyyntynyt kangas (41,1 %) tai vetoketju on rikki (37 %). Alle kolmasosa vastaajista oli sitä mieltä, että tekstiili muuttuu jätteeksi, jos kankaassa on värjäymä/värivirhe, jos ei usko tekstiilin menevän kaupaksi (26,2 %), sauma on purkaantunut (17,6 %), siinä on pieni reikä (17,2 %) tai vaatteen koko ei ole sopiva (13,8 %). Alle 10 %:n osuus vastaajista oli sitä mieltä, että tekstiili päättyy myös jätteeksi silloin, jos siinä on korjattu reikä (9 %), pieni tahra (8,7 %), tuote ei ole enää muodikas tai muuten mieluinen (7,7 %), kun tuotteeseen kyllästyy (4,9 %) tai siitä on irronnut nappi (4,10 %). Vastaa-jista 1,5 % oli sitä mieltä, että mikään em. vaihtoehtoista ei ole jätteeksi määriteltävän tekstiilin peruste. (Kuva 16).

Avoimissa vastauksissa saatiin huomioita siitä, että kotitaloudet luokittelevat tekstiilijätteenä myös alusvaatteet, homeiset tekstiilit, hapertunut tai rispaantunut kangas, loppuun käytetty tai niin rikkinäinen vaate, ettei sitä enää voi korjata sekä alla olevien vaihtoehtojen yhteisvaikutuksia.

Kuva 16. Tekijät, jotka vaikuttavat siihen, että vastaajat kokevat tekstiilin muuttuvan jätteeksi.

9.3 Tekstiilijätteen lajittelun ja keräyspisteille toimittamisen esteet kotitaloudessa

Suurimmiksi tekstiilin lajittelun ja keräyspisteille toimittamisen esteiksi kotitalouksissa koettiin se, ettei sopivaa keräyspistettä ole lähellä (65,6 %). Haastavaksi koettiin myös tekstiilijätteen säilytys (44,6 %), epätietoisuus tekstiilijätteen lajittelupisteen sijainnista (42 %) sekä oikeaoppisesta lajittelusta (32,5 %). 19,5 % vastaajista koki tekstiilijätteen kuljetuksen hankalana. 2,2 % vastaajista oli sitä mieltä, ettei tekstiilijätteen keräyksestä ole hyötyä. Vain muutamalla (0,3 %) vastaajalla ei ollut lainkaan esteitä tekstiilijätteen kierrätyksen suhteen. (Kuva 17).

Avoimissa vastauksissa esiin nousi myös kierrättäjän oma laiskuus ja aikaansaamattomuus, epätietoisuus siitä, mihin kotona lajiteltu vaate menee sekä korostetusti se, ettei tietoa lähimmästä tekstiilienkeruupisteestä ole.

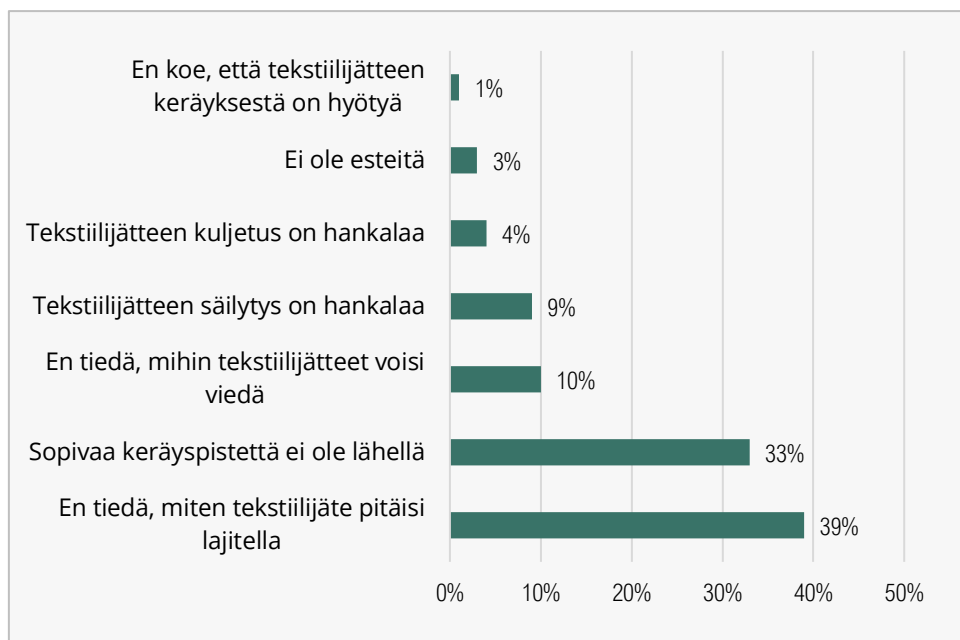

Kuva 17. Tekstiilijätteen lajittelun ja keräyspisteille toimittamisen merkittävimmät esteet kotitalouksissa.

Vertailussa kaupungissa asuvan ja maaseudulla asuvan kuluttajan vastauksia tekstiilijätteen lajittelussa ja poisviennissä koettuja esteitä, isoimmat erot olivat kuljettamisessa (kaupunki 22 %, maaseutu 4 %), tiedossa, mihin ne voi viedä (kaupunki 44 %, maaseutu 10 %), keräyspisteiden sijainnista (kaupunki 65 %, maaseutu 33 %) ja säilytyksessä (kaupunki 45 %, maaseutu 9 %). Sen sijaan merkittävää eroa vastausten välillä ei syntynyt siitä, ettei ole esteitä (kaupunki 1 %, maaseutu 3 %), kokemus tekstiilijätteen keräyksen hyödyllisyydestä (kaupunki 3 %, maaseutu 1 %) ja lajittelusta (kaupunki 35 %, maaseutu 39 %). (Kuva 18 ja kuva 19).

Kuva 18. Kaupungissa asuvan mielestä merkittävimmät esteet tekstiilijätteen lajittelussa ja keräyspisteelle toimittamisessa.

Kuva 19. Maaseudulla asuvan mielestä merkittävimmät esteet tekstiilijätteen lajittelussa ja keräyspisteelle toimittamisessa.

9.4 Missä tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää?

76 % vastaajista oli sitä mieltä, että tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää lähialueen ekopisteellä. Tasan puolet vastaajista olivat ostoskeskuksen yhteydessä järjestettävän keräyspisteen kannalla. Alle kolmasosa vastaajista oli oman alueen jäteaseman (28,6 %), taloyhtiön tai asuinalueen (18,6 %) keräyksen kannalla. 20 % vastaajista oli sitä mieltä, että sopiva keräyspaikka olisi Tampereen Lielahden Nextiilissä ja 18,6 % vastaajista valitsi sopivaksi keräyspaikaksi oman alueen kierrätyskeskuksen. Seuraavat vaihtoehdot jäivät vähemmälle suosiolle: kirpputorin (12,9 %) tai hyväntekeväisyysjärjestön (10,5 %) yhteydessä, kirjastoissa (7,7 %) tai postituspalveluna pientä maksua vastaan (2,3 %). (Kuva 20).

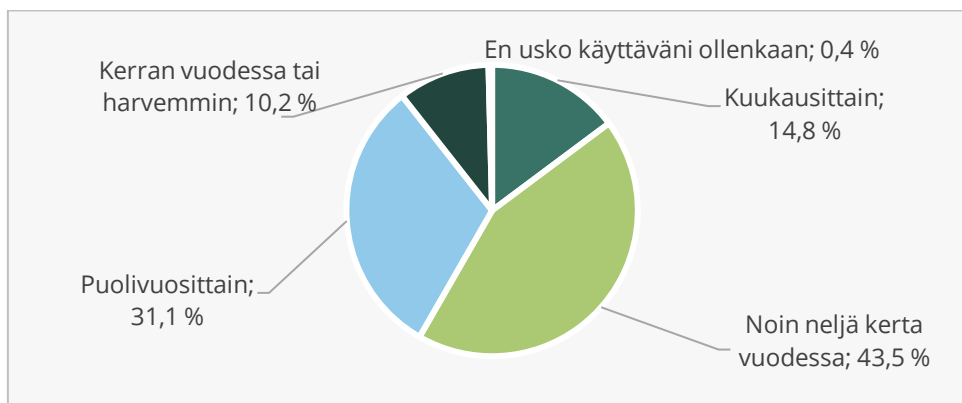
Avoimissa vastauksissa keräyspaikaksi ehdotettiin lähikauppaa, vaatekauppoja sekä ulkona olevaa pistettä, johon pääsee hyvin autolla.

Kuva 20. Missä tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää?

9.4.1 Keruu- ja kierrätyspisteiden käyttöiheys

Suurin osa vastaajista uskoi käyttävänsä tekstiilijätteen keruu- tai kierrätyspistettä noin neljä kertaa vuodessa (43,5 %) tai puolivuositain (31,1 %). Kuukausittaisia käyttäjiä olisi 14,8 % vastaajista ja 10,2 % vastaajista käyttäisi pistettä kerran vuodessa tai harvemmin. Vain 0,4 % vastaajista ei uskoisi käyttävänsä pistettä ollenkaan. (Kuva 21).

Kuva 21. Keruu- ja kierrätyspisteiden käyttöiheys.

9.5 Vastaaajien omat kommentit liittyen keruuseen ja kierrätykseen

Avoimia vastauksia kohtaan, missä sai esittää omia ideoita, ajatuksia tai kommentteja tekstiilijätteen keräykseen liittyen, annettiin yhteensä 514 kpl. Nämä vastaukset luokiteltiin sisältöjensä perusteella omiin ryhmiin. Ryhmät ovat ideointi, loppusijoitus, tieto, kuljetus, ajankäyttö ja ajatukset ja mielipiteet. (Taulukko 2).

Ryhmä	Vastausten lukumäärä
Ideointi	19
Loppusijoitus	67
Tieto	124
Kuljetus	114
Ajankäyttö	87
Ajatukset, mielipiteet	100
Muut	3
Yhteensä	514

Taulukko 2. Avointen vastausten ryhmittely tekstiilijätteen keräyksestä ja kierrätyksestä.

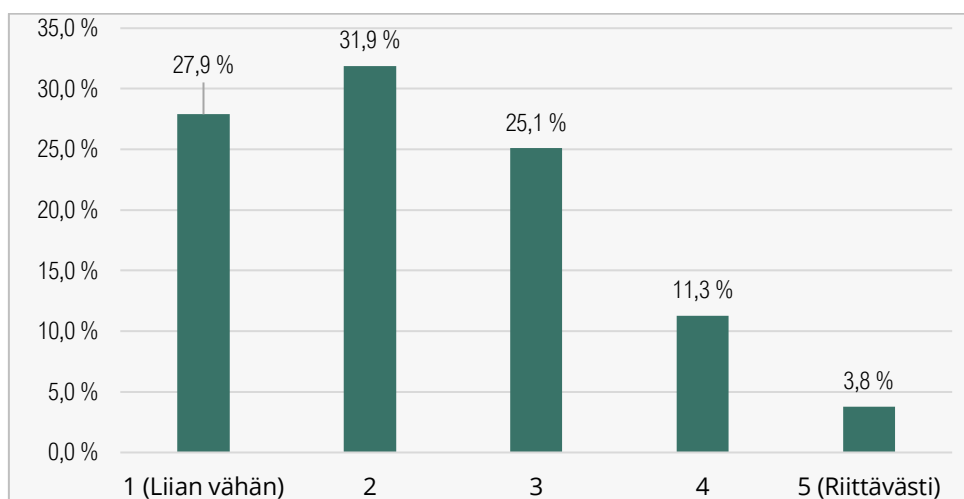
Ideointi-ryhmään luokiteltiin ne vastaukset, joissa esitettiin ajatuksia, miten poistotekstiilin hyödyntämisen voisi toteuttaa, Loppusijoitus-ryhmässä taas ne tavat, miten nyt poistotekstiilejä kotitalouksissa hävitetään ja toisaalta ajatukset, miten haluaisi ne hävittää. Tieto-ryhmässä esitettiin ajatuksia siitä, miten kotitalouksien lajittelua ja kierrätystä voidaan helpottaa ja toisaalta tuotiin esille riittävän tiedon puutetta. Yleensäkin tietoa tekstiilien kierrättämisestä kaivattiin enemmän. Kuljetus-ryhmään luokiteltiin kuljetuksen vaikeudesta kertovien vastausten lisäksi ehdotukset vastaanottopisteiden sijainnista ja ehdotukset, miten niihin tulisi kuluttajan päästä. Etenkin toive tekstiilien keräyspisteestä jo olemassa olevien ekopisteiden yhtey-

dessä nousi esille. Vastakkaisia toiveita esiintyi taas taloyhtiön omasta keräyspisteestä; osa toivoi näitä, osa vastusti. Ne vastaukset, joissa lajittelun helppous ja kotona lajiteltujen tekstiilien edelleen vienti keräyspisteelle nostettiin esille, luokiteltiin ajankäyttö-ryhmään. Ajatuksia ja mielipiteitä -ryhmä sisältää yleisiä kommentteja nykytilanteesta, kyselystä ja toiveita mm. olemassa olevan keräyksen laajentamisesta kattavammaksi.

10 Saatavilla oleva tieto tekstiilien kotona tapahtuvasta lajittelusta

10.1 Miten laajasti ohjeistavaa tietoa tekstiilijätteen lajittelusta ja kierrätyspaikoista on tällä hetkellä saatavilla?

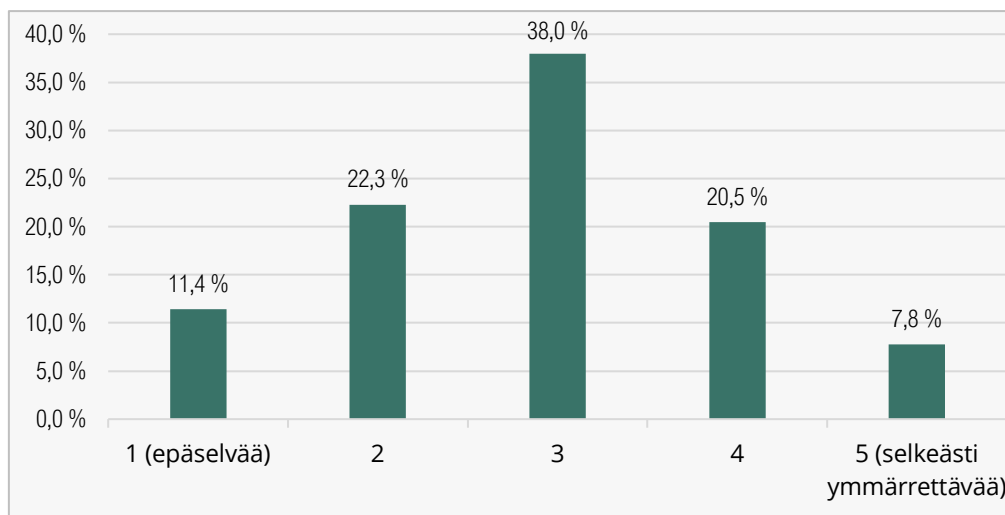
Suurin osa vastaajista on sitä mieltä, että tekstiilijätteen lajittelusta ja kierrätyspaikoista saatavilla olevaa ohjeistavaa tietoa on tällä hetkellä liian vähän (1/5 vaihtoehdon valitsi 27,9 % vastaajista, 2/5 vaihtoehdon valitsi 31,9 % vastaajista ja 3/5 vaihtoehdon valitsi 25,10 % vastaajista). Vain 3,8 % vastaajista oli sitä mieltä, että ohjeistavaa tietoa on tällä hetkellä saatavilla riittävästi. 11,3 % vastaajista koki tietoa olevan melko riittävästi (vastausvaihtoehto 4/5). (Kuva 22).

Kuva 22. Miten laajasti ohjeistavaa tietoa tekstiilijätteen lajittelusta ja kierrätyspaikoista on tällä hetkellä saatavilla?

10.2 Saatavilla olevan tekstiilijätteen lajitteluun ohjeistavan tiedon ymmärrettävyys

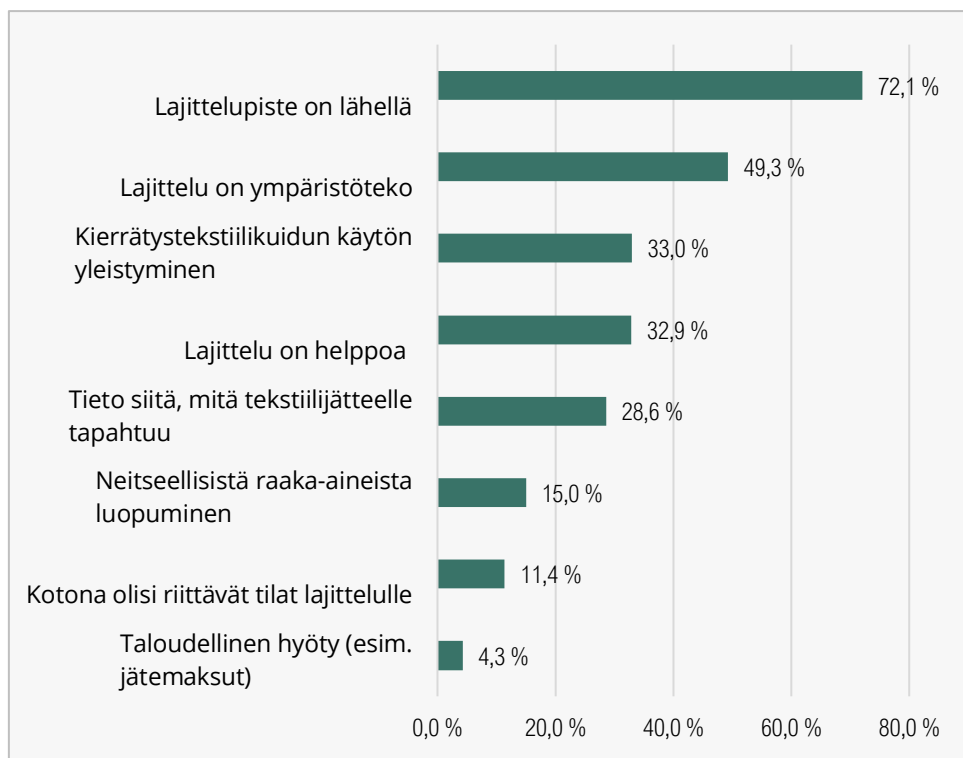
Vastaukset jakaantuivat kysymyksen kohdalla melko tasaisesti sen välillä, onko saatavilla oleva tekstiilijätteen lajitteluun ohjeistava tieto epäselkeää vai selkeästi ymmärrettävää. Suurin osa vastaajista valitsi keskimmäisen kohdan 3/5 (38 %). (Kuva 23).

Kuva 23. Saatavilla olevan tekstiilijätteen lajitteluun ohjeistavan tiedon ymmärrettävyys.

10.3 Mitkä ovat tärkeimmät tekijät, jotta kotitaloudessasi lajiteltaisiin tekstiilijäte erikseen uudelleenkäytettävistä poistotekstiileistä?

Tärkeimmiksi tekstiilijätteen ja uudelleenkäytettävien poistotekstiilien erottelun tekijöiksi koettiin lajittelupisteen läheinen sijainti (72,1 %). Hieman alle puolet (49,3 %) vastasivat "lajittelu on ympäristöteko". Noin kolmasosa vastaajista on sitä mieltä, että lajitteluun motivoi kierrätystekstiilikuidun käytön yleistymisen (33 %), lajittelun helppous (32,9 %) ja tieto siitä, mitä tekstiilijätteelle tapahtuu (28,6 %). 15 % vastaajista koki tärkeimpänä tekijänä neitseellisistä raaka-aineista luopumisen ja 11,4 % vastaajista kodin lajittelutilojen riittävyyden. Vain 4,3 % koki tärkeimmäksi tekijäksi taloudellisen hyödyn (esim. jätemaksuissa). (Kuva 24).

Kuva 24. Mitkä ovat tärkeimmät tekijät, jotta kotitaloudessasi lajiteltaisiin tekstiilijäte erikseen uudelleenkäytettävistä poistotekstiileistä?

10.4 Mieluisimmat kanavat hankkia tietoa tekstiilien lajittelusta

Selkeästi suosituimmaksi viestintäkanavaksi avointen vastausten perusteella nousi internet ja verkkosivut. Seuraavaksi suosituimmat viestintäkanavat olivat sanomalehdet (sekä paperiset että verkkolehdet) ja postitse lähetettävä esite/infokirje. Myös sosiaalisen median viestintä nousi suosituksi kanavaksi, mm. Facebook mainittiin vastauksissa useaan kertaan. Oman kunnan jäteyhtiön viestintää nostettiin erikseen useaan otteeseen, etenkin Pirkanmaan Jätehuollon viestintäkanavia. Kysely oli kohdistettu Pirkanmaan alueelle, joten paikallinen toimija nousi sen vuoksi esille. (Taulukko 3).

Viestintäkanava	Vastausten lukumäärä
Internet, verkkosivut	395
Sanomalehdet (paperilehdet, verkkolehdet)	205
Esite/infokirje postitse	203
Sosiaalisesta mediasta	190
Jäteyhtiön viestintä	143
Kunnan/kaupungin viestintä	70
Radio, TV	42
Sähköposti, uutiskirje	40
Lajittelu-/ekopiste	39
Taloyhtiön viestintä	31

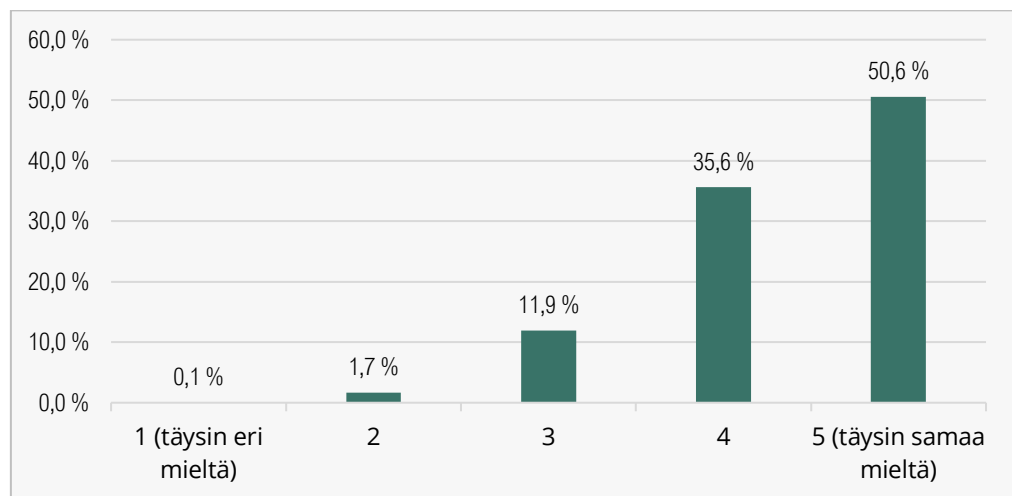
Taulukko 3. Mitä kautta haluaisit saada tietoa tekstiilien kotona tehtävästä lajittelusta? (avoin kysymys, ei pakko vastata)

Avoimia vastauksia saatiin yhteensä 1029. Yhden vastaajan vastauksessa oli lueteltu usein yksi tai useampi viestintäkanava, joten yhden vastaajan vastaus voi olla lajiteltuna monessa eri viestintäkanavakohdassa.

11 Kyselyn kiinnostavuus

11.1 Vastaajien jakautuminen kyselyn kiinnostavuuden mukaan

Hieman yli puolet vastaajista kokivat kyselyn kiinnostavana (vaihtoehdon 5/5 valitsi 50,6 % vastaajista). Vaihtoehdon 4/5 valitsi 35,6 % vastaajista ja vaihtoehdon 3/5 11,9 % vastaajista. Vain 0,1 % vastaajista oli sitä mieltä, että kysely ei ollut lainkaan kiinnostava (vaihtoehto 1/5) ja vaihtoehdon 2/5 valitsi vain 1,7 % vastaajista. (Kuva 25).

Kuva 25. "Mielestäni kysely oli kiinnostava".

12 Johtopäätökset

Suuren vastausmäärän sekä avoimissa vastauksissa esille tulleiden kommenttien perusteella voidaan todeta, että tekstiilien lajittelu, keräys ja kierrätys on kuluttajia kiinnostava aihealue. Kuluttajat osallistuvat myös mielellään keräyksen toteuttamisen ideointiin ja pohtivat arjessaan tekstiilien käyttöön ja kierrätykseen liittyviä ekologisia ja eettisiä näkökulmia. Vastauksia saatiin niin maaseutu-, taajama- kuin kaupunkiasujilta, mikä lisää tuloksien edustavuutta korkean vastausmäärän lisäksi. Positiivinen huomio oli, että jokaisesta Pirkanmaan kunnasta oli osallistuttu kyselyyn. Myös eri asuinmuodot ja asuinkunta koot olivat vastauksissa edustettuina.

Merkittävimpinä tuloksina voidaan nostaa esille ne tekijät, jotka auttavat ja motivoivat kuluttajia lajittelemaan kotitaloudessa syntyvät poistotekstiilit ja edelleen toimitamaan ne keräyspisteelle sekä ne haasteet, joita koetaan em. toimenpiteiden toteuttamisessa kuluttajan näkökulmasta.

Vastaajista lähes 60 % koki tekstiilien uudelleenkäyttökelpoisuuden ja kunnon arvioimisen olevan helppoa tai melko helppoa ja vain viidennes koki sen vaikeaksi tai melko vaikeaksi. Avoimien vastauksien luokittelun jälkeen lajittelu ja kunnon arviointi (34 %) nousi kuitenkin selvästi enemmän haastavammaksi koetuksi asiaksi, kuin aiemmin suljetussa kysymyksessä annetut vastaukset osoittivat. Kysymyksen asettelulla voi tässä kohtaa olla suurikin merkitys: ensimmäisessä kysyttiin kokeudesta helppoudesta ja avoimessa taas sai kertoa koetuista haasteista, jolloin ne luonnollisesti tulevat selvemmin esille. Toinen selittävä tekijä eroissa voi myös olla ensimmäiseen vastaukseen neutraalin vastauksen antaneiden (20 %) vastaajien mahdollisuus avata vastaustaan ja kokemiaan haasteita avoimessa vastauskohdassa.

Poistotekstiilin lajittelun ja säilyttämisen haasteita ratkaistaessa on eroteltava ne tekijät, jotka yksilö voi itse ratkaista ja ne tekijät, jotka ovat keräys- ja kierrätystoimintaa toteuttavien tahojen tai laajemmin yhteiskunnan ratkaistavissa. Tästä syystä

avoimia vastauksia jaoteltiin yksilöllisiin ja rakenteellisiin tekijöihin. Jako ei kuitenkaan ole selvärajainen, vaan vastauksia on tarkasteltava myös siitä näkökulmasta, millä rakenteellisilla tekijöillä voidaan motivoida kuluttajia omalta osaltaan osallistumaan tekstiilien kierrätyksen kokonaisuudessa ja millä toimilla voidaan taas edesauttaa yksilöitä tekemään kotona vaadittu esilajittelu ja mahdollisesti säilyttämään tekstiilejä pidempään sekä kuljettamaan keruupisteelle.

Yksi selvästi esille noussut haaste kaikista annetuista vastauksista oli kotien säilytystilojen riittävyys (lähes 500 mainintaa) uudelle jätelajikkeelle. Rakenteellisista tekijöistä tämä vastasi 50 % annetuista vastauksista. Tilan lisäksi vastaajat toivat esille tekstiilien epätasaisen kertymisen. Toisille vastaajista poistettavaa tekstiiliä kertyi vähän kerrallaan ja näiden pienien erien säilyttäminen kotona koettiin jopa ärsyttävänä. Toiset vastaajista taas toivat esille, että tekstiiliä kertyy liikaa. Etenkin lapsiperheet kokivat tämän haasteena tekstiilien säilyttämisessä. Riittävien tilojen ja tiedonpuutteen lisäksi haasteita kotona tehtävään lajitteluun asetti se, että poistotekstiili tulisi lajitella useaan eri ryhmään sen mukaan, mihin se kotoa seuraavaksi päätyy. Muissa jätelajeissa ei ole tätä edelleen tehtävää eri alaryhmiin tehtävää lajittelua. Tämä johtuu siitä, että ihmisille tarpeettoman tekstiilin joukossa on sellaisenaan käyttökelpoisia vaatteita ja kodintekstiilejä, jotka olisi taloudellisesti kannattavinta ja ekologisinta käyttää sellaisenaan, eikä esimerkiksi ensin hajottaa osiin. Esimerkiksi muovi tai alumiini jätelajina eivät sisällä tällaista sellaisenaan käyttökelpoista raharvoista materiaalia. Kotitalouksien tekstiileissä nämä lajittelun alaryhmät ovat useimmiten myytävät, lahjoitettavat, omiin tarpeisiin muokattavat ja sekajätteeseen lajiteltavat tekstiilit. Jos kuluttajalla on mahdollisuuksia toimittaa poistotekstiilinsä niihin pisteisiin, missä otetaan vastaan myös huonokuntoisia tekstiilejä, korvaa se mahdollisesti kierrätyskelpoisten, mutta uusiokäyttöön kelpaamattomien tekstiilien päättymisen sekajätteeseen. Pitää kuitenkin huomioida, että kierrätykseen kelpaamattomat tekstiilit tulee lajitella jo kotona sekajätteeseen.

Vaikka lakisääteinen tekstiilien erilliskeräys ei ole vielä astunut voimaan ja infrastruktuuria tätä varten vasta rakennetaan, oli vastauksissa yllättävää, ettei loppusijoituspaikan puuttuminen (213 mainintaa) ollut haastavinta kotitalouksien näkökulmasta. Säilytystilojen puuttumisen jälkeen toiseksi eniten vastauksissa korostui tiedon puuttuminen (337 mainintaa), lajittelupisteen saavutettavuus (263 mainintaa) ja itse lajittelu sekä kunnon arviointi (245 mainintaa). Loppusijoituspaikan puuttuminen oli vasta neljäntenä haasteena annettujen vastausten perusteella.

Tiedon osalta vastauksissa nousi esille, että tekstiilien lajittelusta saatava tieto on hajanaista, sitä on vaikea löytää tai sitä ei ole ollenkaan saatavilla. Tietoa kaivattiin eri vastaanottopisteistä (mitä tekstiilejä niissä otetaan vastaan), miten tekstiilit tulisi kotona esilajitella ja mitä tekstiileille tapahtuu, kun ne on viety vastaanottopisteelle. Myös ekologiset ja eettiset näkökulmat nousivat joissakin avoimissa vastauksissa esille. Näin ollen, kun tekstiilien lajittelua lähdetään ohjeistamaan kotitalouksissa, on tärkeää huomioida aiheen moniulotteisuus, mutta samalla selkeä ja ymmärrettävä viesti.

Lajittelupisteiden saatavuudessa eniten haasteita asetti tekstiilien kuljettaminen vastaanottopisteille. Syinä olivat joko oman auton puuttuminen tai vastaanottopisteen aukioloajat (epäedulliset asiakkaan näkökulmasta). Saatavuusnäkökulma annettujen vastausten valossa liittyy myös tilahaasteisiin, johon ryhmiteltiin myös tekstiilinmäärään kuuluvat haasteet. Jos tekstiiliä kertyi vähän, eikä vastaajalla ollut autoa millä kuljettaa, ei pienien erien kuljettamista erikseen vastaanottopisteille koettu mielekkäänä. Sama ongelma esiintyi myös silloin, kun tekstiiliä kertyi paljon, jolloin sen kuljettaminen ilman autoa tai julkisilla liikennevälineillä koettiin liian työläänä toteuttaa. Lisäksi saatavuutta hankaloitti se, ettei kaikkia kodin poistotekstiilejä voinut jättää samaan vastaanottopisteeseen, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Osassa vastauksia tuli esille, että jos tekstiilejä tulisi kuljettaa moneen eri pisteeseen niiden kunnon mukaan, se vähentää halukkuutta ylipäättään kierrättää tekstiilejä.

Poistotekstiilin lajitteluun ja kunnan arviointiin liittyviä vastauksia annettiin lähes yhtä paljon kuin saatavuuteen liittyviä. Tekstiilin arviointi (kelpaako se vielä myyntiin, lahjoitukseen vai tulisiko se hävittää jätteenä) koettiin haastavana. Joissakin vastauksissa tuotiin esille epävarmuus sen osalta, mitä vastaanottopiste ottaa vastaan ja minkä kuntoinen tekstiilin tulisi olla. Myös materiaalimerkintöjen puuttuminen tai eri materiaalit samassa tekstiilissä vaikeuttavat lajittelua ja tätä myöden myös loppusijoituspaikan valintaa. Osaltaan nämä vastaukset kytkeytyvät tiiviisti tiedon puuttumiseen. Loppusijoitukseen liittyvissä vastauksissa nousi selvästi esille se, ettei rikinäisille ja vastaajien ns. lumppulaatuisille tekstiileille ole vastaanottopistettä.

Edellä mainittujen tekijöiden lisäksi tekstiilien kierrättämistä kotitalouksissa voi vähentää lajittelun kokeminen työläänä ja aikaa vievänä tehtävänä (ryhmä Ajankäyttö) sekä yksilötasolla haaste luopua tekstiilistä. Luopumisen vaikeutta joissakin vastauksissa avattiin ajatuksella, että "tätä voi vielä tarvita".

Annettujen avoimien vastausten valossa selkeän ja helposti saavutettavan tiedon lisäksi kuluttajat kaipaavat kotitalouden poistotekstiilien lajitteluosaamisen lisäämistä. Asiakasnäkökulmasta osa vastaanottopisteistä voisi myös miettiä joustavampia tai vaihtelevia aukioloaikoja. Tulevaisuudessa keräys- ja vastaanottopisteiden paikkaa suunniteltaessa, olisi hyvä huomioida myös ne kuluttajat, jotka käyttävät julkisia liikenneyhteyksiä niin, että tekstiilien kuljetus tämän takia ei muodostuisi heille ylitsepääsemättömäksi.

Koska vastausten perusteella omasta käytöstä poistuvien tekstiilien yleisin jatkosijoituspaikka on hyväntekeväisyystahot, tulisi näitä jo olemassa olevia, kuluttajille jo ennestään tuttuja kanavia, jatkossa tarkastella siitä näkökulmasta, miten niitä voidaan hyödyntää kuluttajien tekstiilien erilliskeräyksessä. Joillakin vastaajista oli myös halua ja kykyä edelleen hyödyntää poistotekstiilejään omassa käytössä, mikä on ympäristön kannalta paras vaihtoehto. Jatkossa olisikin kiinnostavaa pohtia ja tutkia, kuinka esim. vertaistoiminnalla saataisiin poistotekstiilin hyödyntäjiksi myös

he, ketkä eivät tällä hetkellä hyödynnä niitä ollenkaan. Vastausten perusteella kotitalouksien poistotekstiiliä päätyy sekajätteeseen kuitenkin verrattain usein: vastaajista yli 60 % vastasi toimivansa näin usein tai joskus. Yleisin syy, jonka takia kuluttaja koki tekstiilin muuttuneen jätteeksi, oli reikä. Korjaustaitoja parantamalla, monet tekstiilit saattaisivat saada vielä jatkoaikaa alkuperäisessä käytössä. Myös tekstiilien huoltoon liittyvää tietämystä tulisi kasvattaa, kuten esimerkiksi hajujen ja tahrojen oikeaoppista poistoa.

Hyväntekeväisyysjärjestöjen hyödyntäminen kannattaa ottaa vahvasti huomioon tekstiilien erilliskeräystä suunniteltaessa, sillä ne ovat kuluttajille entuudestaan tuttuja toimijoita. Hyväntekeväisyysjärjestöt ovat hyviä ensisijaisia lahjoituskohteita, sillä ne keräävät pääasiassa myyntikelpoista poistotekstiiliä, jonka kerääminen, lajittelu ja kierrossa pitäminen on kaikkein ekologisinta ja taloudellisesti tuottavinta. Vaikka hyväntekeväisyystahot ovat merkittävä kuluttajien poistotekstiilien käsittelijä, osa kuluttajista punnitsee poistotekstiiliensä ekologisia ja eettisiä vaikutuksia. Arvioimme, että huolet joidenkin hyväntekeväisyystahojen toiminnasta ovat nousseet esille ajankohtaisohjelmien ja uutisoinnin myötä. Osa vastaajista koki haastavana päätöksen siitä, kannattaako poistotekstiili lajitella hyväntekeväisyyteen, jolloin se saattaa kulkeutua ulkomaille jätteeksi vai olisiko parempi lajitella se suoraan sekajätteeseen. Kodin tarpeettomat tekstiilit kannattaa aina lajitella (myyntikuntoiset, kierrätyskelpoiset ja kierrätyskelvottomat), sekajäte on aina viimeinen vaihtoehto vain niille tekstiileille, jotka eivät sovellu jätehuoltoyhtiön erilliskeräykseen. Kuluttajat toivoivat "luotettavaa taho" poistotekstiiliensä käsittelijäksi. Luottamusta voidaan rakentaa kuluttajien keskuudessa muun muassa läpinäkyvää viestintää tehostamalla ja omien lajittelu- ja kierrätysprosessien avaamisella.

Vastaajista yli 90 % vastasi olevansa samaa tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että kotitalouksien tekstiilijätteen kierrättäminen on tärkeää. Myös avoimissa vastauksissa tulee esille se, että tekstiilejä halutaan lajitella ja saattaa kierrätykseen, mutta tällä hetkellä se on useista eri syistä johtuen kuluttajille hyvin haastavaa. Jotta teks-

tiilejä lajiteltaisiin ja kierrätettäisiin kotitalouksissa enemmän, on kierrätysjärjestelmää rakennettaessa pyrittävä ympäristönäkökulmien lisäksi poistamaan ne esteet, jotka vähentävät kuluttajien halukkuutta ja intoa omalta osaltaan osallistua poistotekstiilien lajitteluun ja jatkokäsittelyyn.

76 % vastaajista oli sitä mieltä, että tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää lähialueen ekopisteellä. Tasan puolet vastaajista olivat ostoskeskuksen yhteydessä järjestettävän keräyspisteen kannalla. Näiden jälkeen suosituimmiksi erilliskeräyspisteiksi nousivat (vastausmäärät alle kolmasosan mutta yli 18 %:n) oman alueen jäteasema, taloyhtiön tai asuinalueen keräyspiste, Tampereen Lielahden Nextiili sekä oman alueen kierrätyskeskus. Avoimissa vastauksissa keräyspaikoiksi ehdotettiin lähikauppaa, vaatekauppoja sekä ulkona olevaa pistettä, johon pääsee hyvin autolla. Keräyspisteen saavutettavuuteen tulee kiinnittää huomioita, sillä se nousi sekä suljetuissa että avoimissa kysymyksissä yhdeksi merkittävimmistä tekijöistä halukkuuteen lajitella ja jatkotoimittaa tekstiilit kierrätykseen. Sijainti on tärkein tekijä vastaajien nostamista tekijöistä ja ekopisteet suosituin vaihtoehto. Haasteena tässä on kuitenkin niiden käyttöiheys, sillä monet kuluttajat uskoivat käyttävänsä tekstiilin keräyspistettä neljä kertaa vuodessa tai puolivuositain (yhteensä 75 % vastaajista). Ison vaihtuksen kotitalouksien lajittelumotivaatioon tekee myös se, että kaiken kodin poistotekstiilin – niin uudelleenkäyttöön kuin erilliskeräykseen sopivat tekstiilit – voitaisiin lajitella toimittaa samaan keräyspisteeseen. Tekstiilien herkän pilaantuvuuden vuoksi sisätiloissa sijaitseva erilliskeräyspiste olisi paras vaihtoehto.

Kun tekstiilien erilliskeräys laajenee, tietoisuuden ja osaamisen lisääminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta kuluttajat eivät koe lajittelua liian hankalana, ja että keräyspisteisiin päätyvät tekstiilit ovat kierrätykseen soveltuvia. Huomioimalla molemmat näkökulmat, on tekstiilien kierrättämisellä hyvät mahdollisuudet onnistua kuluttajatekstiilienkin osalta. Kyselyssä saatujen avoimien vastausten perusteella tekstiilien lajitteluun ohjeistavaa viestintää kannattaa suunnata seuraaviin kanaviin: verkkosivut, sosiaalinen media, sanomalehdet (sekä paperi- että verkkoversiot) sekä postitse jaettava esite/infokirje esimerkiksi kunnan jätehuollon lehden tai kalenterin ohessa.

Kunnan jätehuoltoyhtiön viestintäkanavia kannattaa hyödyntää, sillä ne ovat vastausten perusteella tuttu ja luotettava tapa saada tietoa oman alueen lajitteluohjeista. Medioille lähetettävä tiedote kannattaa lisätä myös kaupungin/kunnan verkkosivuille, sillä kaupungin/kunnan kanavat nousivat myös vastauksissa jonkin verran esille.

13 Liite 1: Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn kysymykset

Tekstiilien lajittelu kotitalouksissa -kyselyn varsinainen kysymysosuus alkoi osiosta 2/9. Osiossa 1/9 kerrottiin kyselyn taustatiedot.

Osio 2/9: Taustatiedot

Asuinpaikkakunta Pirkanmaalla

- a) Akaa
- b) Hämeenkyrö
- c) Ikaalinen
- d) Juupajoki
- e) Kangasala
- f) Kihniö
- g) Lempäälä
- h) Mänttä-Vilppula
- i) Nokia
- j) Orivesi
- k) Parkano
- l) Pirkkala
- m) Punkalaidun
- n) Pälkäne
- o) Ruovesi
- p) Sastamala
- q) Tampere
- r) Urjala
- s) Valkeakoski
- t) Vesilahti
- u) Virrat
- v) Ylöjärvi
- w) Muu

Asumismuoto

- a) Kerrostalo
- b) Rivitalo
- c) Paritalo
- d) Omakotitalo
- e) Muu

Asuinalue

- a) Kaupunki/keskusta-alue
- b) Taajama
- c) Maaseutu

Taloudessani asuu...

- a) 1 henkilö
- b) henkilöä
- c) henkilöä
- d) henkilöä (tai enemmän)

Valitse jätteet, jotka taloudessanne lajitellaan tällä hetkellä

- a) Biojäte
- b) Paperi
- c) Kartonki ja pahvi
- d) Pienmetallit
- e) Lasi
- f) Muovi
- g) Sähkö- ja elektroniikkaromu
- h) Paristot
- i) Juomapullot/-tölkit
- j) Tekstiilijäte
- k) Ei mitään näistä

Osio 3/9: Kotitaloudessa tehtävä tarpeettomien tekstiilien lajittelu (poistotekstiilit)

Tässä osioissa kysymykset sijoittuvat teemoihin, jotka tapahtuvat kotona ennen tekstiilin myyntiä, lahjoitusta tai poisheittämistä. Tekstiilit kattaa tässä kyselyssä kaikki kodin tekstiilit (vaatteet, sisustus ym.).

Mielestäni tekstiilien uudelleenkäytön kelpoisuuden ja tuotteen kunnon arvioiminen on...

Uudelleenkäyttö on tekstiilituotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin se alun perin on suunniteltu tai hyödyntämistä uudessa tuotteessa. Esim. tekstiilituotteen myyminen eteenpäin tai käyttö esim. matonkuteina.

Valitse asteikolla 1 (Vaikeaa) – 5 (Helppoa)

Haastavinta poistotekstiilin lajittelussa ja säilyttämisessä on...

Poistotekstiilillä tarkoitetaan kaikkea kotitalouden käytöstä poistuvaa tekstiiliä.

Avoin kysymys.

Mihin taloutenne poistotekstiilit tällä hetkellä päätyvät?

Valitse rivien kohtiin sopivin vaihtoehto (harvoin tai ei koskaan, joskus, usein).

- a) Sekajätteeseen
- b) Myyntiin
- c) Hyväntekeväisyyteen
- d) Lahjoitan tutuille
- e) Askarteluun
- f) Vaihtotapahtumaan
- g) Siivousräteiksi yms.
- h) Roskalava-ryhmä

Osio 4/9: Kotitalouden tarpeettomien tekstiilien myynti ja lahjoitus

Myyn itselleni ja perheenjäsenille tarpeettomat tekstiilit seuraavia kanavia hyväksi käyttäen:

Valitse, kuinka usein käytät kyseisiä myyntikanavia (harvoin tai ei koskaan, joskus, usein).

- a) Perinteinen kirpputori
- b) Facebook-kirpputori

- c) Myyntialustat (esim. Tori.fi)
- d) Second hand -palvelut
- e) Myyn tutuille

Jos et saa myytyä tarpeettomia tekstiilejasi, lahjoitatko ne eteenpäin?

- a) Kyllä (pääsääntöisesti) → Siirtyy osioon "Lahjoituskanavat"
- b) Silloin tällöin → Siirtyy osioon "Lahjoituskanavat"
- c) En koskaan → Siirtyy osioon "Tekstiilijäte kotitalouksissa"

Osio 5/9: Lahjoituskanavat

Mitä lahjoituskanavia käytät?

Valitse, kuinka usein käytät kutakin lahjoituskanavaa (harvoin tai ei koskaan, joskus, usein).

- a) SPR
- b) Fida
- c) UFF
- d) Suomen Pelastusarmeija
- e) Nextiili
- f) Kierrätyskeskus
- g) Kirpputori
- h) Second hand -palvelu
- i) Tori.fi tms.
- j) Facebook tms.
- k) Kaverit, sukulaiset

Osio 6/9: Tekstiilijäte kotitalouksissa

Tekstiilijätteellä tarkoitetaan sellaista kotitalouksissa syntyvää poistotekstiiliä, joka ei enää kelpaa uudelleenkäyttöön tai muuhun hyödyntämiseen. Tekstiilijätteen kierrätyksessä tekstiili palautetaan tekstiilikuiduksi erilaisten kierrätyskäsittelyjen avulla niin, että sitä voidaan käyttää jälleen raaka-aineena tekstiilituotteissa.

Mielestäni kotitalouksien tekstiilijätteen kierrättäminen on tärkeää

Valitse asteikolla 1 (Täysin eri mieltä) – 5 (Täysin samaa mieltä)

Mielestäni tekstiili muuttuu jätteeksi silloin, kun siinä on seuraavia vikoja:

Voit valita niin monta vaihtoehtoa, kuin tarpeellista.

- a) Pieni tahra (alle 1 cm)
- b) Iso tahra (yli 1 cm)
- c) Useita tahroja
- d) Pieni reikä (alle 1 cm)
- e) Iso reikä (yli 1 cm)
- f) Useita reikiä
- g) Korjattu reikä
- h) Nyppyyntynyt kangas
- i) Kankaassa värjäymä/värivirhe
- j) Sauma purkautunut
- k) Kulunut pinta tai painatus
- l) Nappi irronnut
- m) Vetoketju rikki
- n) Mennyt pilalle pesussa
- o) Muuten pilaantunut (esim. haju)
- p) Vaatteen koko ei ole sopiva
- q) Tuote ei ole enää muodikas tai muuten miellyttävä
- r) Kyllästyminen tuotteeseen
- s) En usko sen menevän kaupaksi
- t) Ei mikään näistä

- u) Muu, mikä?

Mielestäni tekstiilijätteen lajittelussa ja poisviennissä merkittävimmät esteet ovat:

Voit valita niin monta vaihtoehtoa kuin on tarpeellista.

- a) En tiedä, miten tekstiilijäte pitäisi lajitella
- b) En tiedä, mihin tekstiilijätteet voi viedä
- c) Sopivaa keräyspistettä ei ole lähellä
- d) Tekstiilijätteen kuljetus on hankalaa
- e) Tekstiilijätteen säilytys on hankalaa
- f) En koe, että tekstiilijätteen keräyksestä on hyötyä
- g) Muu, mikä?

Mielestäni tekstiilijätteen keräys tulisi järjestää...

Valitse max. 3 mieluisinta paikkaa, jossa tekstiilijätettä tulisi kerätä.

- a) Lähialueen ekopisteellä
- b) Taloyhtiössä tai asuinalueella
- c) Oman alueen jäteasemalla
- d) Hyväntekeväisyysjärjestön yhteydessä
- e) Oman alueen kierrätyskeskuksessa
- f) Nextiilissä Tampereen Lielahdessa
- g) Ostoskeskuksen yhteydessä
- h) Kirpputorin yhteydessä
- i) Postituspalveluna pientä maksua vastaan
- j) Kirjastoissa

- k) Muu, mikä?

Kuinka usein uskot käyttäväsi tekstiilijätteen keruu- tai kierrätyspistettä?

- a) Kuukausittain
- b) Noin neljä kertaa vuodessa
- c) Puolivuositain
- d) Kerran vuodessa tai harvemmin
- e) En usko käyttäväni ollenkaan

Tässä voit vielä kertoa omin sanoin ideoita, ajatuksia tai kommentteja tekstiilijätteen keräykseen liittyen

Avoin kysymys.

Osio 7/9: Saatavilla oleva tieto tekstiilien kotona tapahtuvasta lajittelusta

Tekstiilijätteen lajitteluun ja kierrätyspaikkoihin ohjeistavaa tietoa on saatavilla tällä hetkellä...

Valitse asteikolla 1 (Liian vähän) – 5 (Riittävästi).

Mielestäni saatavilla oleva tieto tekstiilijätteen lajittelusta on...

Valitse asteikolla 1 (Epäselvää) – 5 (Selkeästi ymmärrettävää).

Mitkä ovat tärkeimmät tekijät, jotta kotitaloudessasi lajiteltaisiin tekstiilijäte erikseen uudelleenkäytettävistä poistotekstiileistä?

Valitse max. kolme henkilökohtaisesti tärkeintä vaihtoehtoa.

- a) Lajittelupiste on lähellä
- b) Tieto siitä, mitä tekstiilijätteelle tapahtuu
- c) Lajittelu on ympäristöteko
- d) Lajittelu on helppoa
- e) Kierrätystekstiilikuidun käytön ylesityminen
- f) Neitseellisistä raaka-aineista luopuminen
- g) Taloudellinen hyöty (esim. jätemaksut)
- h) Pyrkimys vähentää kotitalouteni jätteen määrää
- i) Kotona olisi riittävät tilat lajittelulle
- j) Ei mikään näistä, en ole kiinnostunut tekstiilijätteen lajittelusta
- k) Muu, mikä?

Mitä kautta haluaisit saada tietoa tekstiilien kotona tehtävästä lajittelusta?

Avoin kysymys.

Osio 8/9: Vielä muutama kysymys!

Loppusuoralla ollaan!

Mielestäni kysely oli kiinnostava

Valitse asteikolla 1 (Täysin eri mieltä) – 5 (Täysin samaa mieltä).

Tämän kysymyksen jälkeen osiossa 9/9 oli vielä kysymys kiinnostuksesta KIERTO-hankkeen palveluita kohtaan sekä arvontaan osallistumisen halukkuudesta.